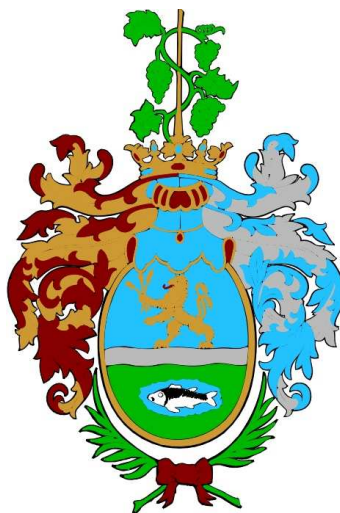

BÉKÉSCSABA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

MEGVALÓSÍTHATÓSÁGI TANULMÁNY BÉKÉSCSABA MEGYEI JOGÚ VÁROS GAZDASÁGFEJLESZTÉSI FELADATAINAK TÁMOGATÁSÁRA

2015.

TARTALOMJEGYZÉK

I.	Bevezetés.....	3
II.	Békéscsaba bemutatása.....	5
III.	Békéscsaba gazdasági környezetének bemutatása.....	8
IV.	Békéscsaba és a gazdasági szereplők kapcsolata.....	12
V.	Az Önkormányzat szerepe a gazdaságfejlesztés rendszerében, a helyi gazdaságfejlesztés célrendszere.....	19
VI.	Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztési elemek bemutatása.....	23
VII.	Önkormányzati törekvések és kezdeményezések a helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés érdekében.....	31
VIII.	A befektetés-ösztönzési munkacsoport bemutatása.....	34
IX.	Stratégiai feladatok.....	41
X.	Összegzés.....	42

I. Bevezetés

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) a Szent István Egyetem, mint konzorciumvezető mellett konzorciumi partnerként vesz részt a „Tudás-Park” A növekedési zónák tudástranszfer tevékenységének támogatása a felsőoktatási intézmények bevonásával c. pályázati felhívás (Kódszám: TÁMOP-4.2.1C-14/1/Konv) megvalósításában.

A pályázat célja az innováció területén az állami-önkormányzati, a felsőoktatási-kutatási intézmények és a vállalatok együttműködésén alapuló hármas egység (triple helix) modell elterjesztése. A pályázat fő tevékenysége az Önkormányzat stratégiai céljaihoz illeszkedő iparágakban az együttműködő vállalkozások igényeire és lehetőségeire alapuló, a felsőoktatási oktatási és kutatási tudástranszfer szolgáltatások fejlesztése, amelyek multiplikátor hatást gyakorolhatnak a régió gazdasági versenyképességének erősítésében és K+F+I tevékenységének hasznosításában.

A pályázat megvalósításában a konzorciumvezető a Szent István Egyetem, és kötelező konzorciumi partnerként Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata vesz részt, együttműködő (vállalati) partnerek bevonásával.

Az együttműködő partnerek pénzügyi támogatásból nem részesülnek, ugyanakkor az együttműködés számos előnnyel jár a gazdasági társaságok számára:

- a létrejövő tudástranszfer, tudásmenedzsment szolgáltatásokhoz való kiemelt hozzáférés, a kialakításban való részvételen keresztül érdekérvényesítésük,
- piaci igényekhez igazodó képzések, továbbképzések, szakember utánpótlás és átképzésre vonatkozó igények felmérése és a felsőoktatási intézmények képzési portfóliójába történő becsatornázása.
- új kutatási projektek minőségi előkészítése, bővítése, kiterjesztése és megalapozása (amely elősegíti az Intelligens Szakosodási Stratégia alapján jövőben kiemelten támogatandó K+F pályázatokon való indulását).

Az Önkormányzat már a Békéscsaba Megyei Jogú Város Városfejlesztési Konceptiójában is meghatározta azokat a társadalom illetve gazdaság jövőképre vonatkozó elképzeléseit, amit a projektben való közreműködésével még inkább erősíthetett és célként fogalmazhatott meg.

A város hosszú távú jövőképe egy társadalmilag, gazdaságilag, környezeti értelemben és térszerkezetében kiegyensúlyozottan fejlődő város.

Társadalmi jövőkép:

- Békéscsaba népességét megtartani képes, a fiatal népesség számára is vonzó életter, ahol az itt élők képzettségének megfelelő munkalehetőség, a családok jó színvonalú megélhetése, ellátási és szolgáltatási feltételei és tartalmas kikapcsolódási, sportolási, szórakozási és művelődési lehetősége egyaránt biztosított.
- Oktatási, egészségügyi és intézményi közép- és felsőfokú központ, a megye és egyes szegmensekben a tágabb térségre kiterjedő ellátási szerepkörökkel.
- Színes és nívós kulturális és közösségi élettel rendelkező vonzó szellemi központ.

Gazdasági jövőkép

- Gazdaságának erősségét az itt megtalálható iparágak sokszínűsége adja, ami a város gazdasági, ezen felül üzemeltetési, fenntartási stabilitásának biztos alapjait is megteremti.

A fentiekből következik, hogy a város stratégiai célja az együttműködés elősegítése a város, a felsőfokú intézmény és a gazdálkodási szereplők között.

E tanulmány arra hivatott, hogy bemutassa azt a komplex infrastrukturális és szolgáltatáscsomagot, amely hatékonyan segítené a városban beruházásokat, fejlesztéseket tervező vállalkozásokat.

A gazdaságfejlesztési feladatok fontosságára tekintettel meg kell határozni azokat a gazdaságfejlesztési irányokat – a helyi gazdasági szereplőkkel, felsőfokú intézménnyel együttgondolva –, amelyek tekintetében aktív, koordináló szerepet tud betölteni a város.

II. Békéscsaba bemutatása

Békéscsaba a Dél-alföldi régióban, Békés megyében, a Békéscsabai kistérségben található. A város Budapesttől mintegy 210 kilométerre, Szegedtől 95 kilométerre, Debrecentől 130 kilométerre, míg Aradtól alig 60 kilométerre fekszik.

Békéscsaba régiós szinten fontos közúti és vasúti közlekedési csomópontként funkcionált és funkcionál még ma is. Itt találkozik a 44-es (Budapest – Kecskemét – Békéscsaba – Gyula) és a Szegedet Debrecennel összekötő, nagy tranzitforgalmat lebonyolító 47-es főút. Itt keresztezi továbbá egymást az európai törzsvonalhoz tartozó Budapest – Szolnok – Békéscsaba – Arad – Temesvár – Thessaloniki 120-as számú nemzetközi vasúti fővonal, amely a IV. számú transzeurópai vasúti folyosónak is fontos része és az egyik leggyakrabban használt útvonal a balkáni régió felé, valamint a Nagyvárad – Szeged vasútvonal. Békéscsabát érinti az Európai Unió Kohéziós Alapja által támogatott vasútfejlesztési program, amely a vasúti pályák és az állomások korszerűsítését foglalja magába. A vasúti korridor korszerűsítése 2005-ben kezdődött, ennek keretében új sínpárok kerülnek lefektetésre, alul- és felüljárók, valamint magasperonok épülnek, korszerűsítik a biztosítóberendezéseket, valamint központi forgalomirányítást vezetnek be. A beruházásoknak köszönhetően megépül a második vágánypár, az alkalmazható sebesség pedig 160 km/óra-ra nő, így a város vasúton kevesebb, mint 2 óra alatt lesz elérhető Budapestről.

Békéscsaba komplex vasúti infrastruktúrája is jelentős fejlődésen megy keresztül, megújult az állomás, korszerűsödtek a kiszolgáló létesítmények, ennek következtében jelentősen javultak a személy- és teherszállítás feltételei.

A magyar-román határtól 14 km-re fekszik a város repülőtere. A Békéscsaba és Gyula között elhelyezkedő reptér Békés megye egyetlen aszfaltozott hosszabb repülőtere.

A légi közlekedés a megyei vállalkozások számára is új lehetőségeket teremthet. A repülőtér 50-60 utaslétszámú gépek számára fogadóképes. Parkolásra egyidejűleg 3 kisgép és 1 nagygép számára van lehetőség. A fejlesztések révén akár logisztikai bázisként is elképzelhető.

A kedvező közlekedési infrastruktúra megteremtése és az ehhez kapcsolódóan kialakuló gazdasági centrum szerep emelte Békéscsabát a XX. század első harmadában a megyeközponti funkcióba, majd 1950 óta Békéscsaba megyeszékhelyi rangra.

A Békéscsabai kistérség 1996-ban jött létre a Területfejlesztési Törvény értelmében. 2007-ben Szabadkígyós és Újkígyós visszakerültek a Békéscsabai kistérséghez, viszont Doboz a Békési kistérséghez, így jelenleg Békéscsaba, Csabaszabadi, Kétsoprony, Szabadkígyós, Újkígyós és Telekgerendás tartoznak a kistérség települései közé.

A kistérségen belül Békéscsaba népességszámbeli súlya meghatározó. Az itt élő lakosság 90 %-a ugyanis a megyeszékhely lakója, a gazdasági teljesítmény alapján azonban még erőteljesebb a város szerepe.

Békéscsaba a Dél-alföldi régió 3. legnépesebb városa, lakónépessége 2014. január 1-jén 60.571 fő volt. A lakosság közel 60 %-a a 18 – 60 év közötti korosztályhoz tartozik.

Békéscsaba agglomerációjába a tőle 30 km-es távolságban található települések tartoznak. Békéscsaba szoros kulturális, gazdasági, kommunális és szolgáltatási kapcsolatban áll a vonzáskörzetéhez tartozó településekkel.

Békéscsaba megyeszékhely-szerepének, illetve gazdasági súlyának és regionális közlekedési csomópont jellegének köszönhetően bizonyos funkciókat illetően az egész megyére kiterjeszti vonzását.

A megyeszékhelynek a térségre gyakorolt vonzó hatását elsősorban a munkahelyek, az oktatás adják.

A város a foglalkoztatás terén is térségi központi szerepkörrel rendelkezik, annak ellenére, hogy több nagy foglalkoztató is bezárt (Barnevál, Tejüzem, Kötöttárugyár, Hűtőház).

A Békéscsabán regisztrált kis- és középvállalkozás mellett országosan, sőt nemzetközileg elismert cégek is megtalálhatóak (pl.: Mondi Packaging Kft., MARZEK KNER Packaging Kft., Csaba Metál Zrt., Linamar Hungary Nyrt., Tondach Magyarország Zrt, Frühwald Kft., Hirschmann Kft., Budapest Bank Zrt.).

Békéscsabának a munkaerő-piaci szerepkör mellett kiemelt szerepe van az oktatásban, 18 szakképző valamint 1 felsőoktatási intézményével.

Összességében elmondható, hogy Békéscsaba jelentős, meghatározó szerepet tölt be a térségben a foglalkoztatás, az oktatás, a kereskedelem és a közlekedés tekintetében.

A közelmúltban több jelentős Európai Uniós fejlesztés is megvalósult a városban.

A gazdaságösztönző programok tetemes számban jelentek meg a térségben és a megyeszékhelyen is, elsősorban a mikro-, kis- és középvállalkozások élénkítését célba véve. Számos olyan felhívás íródott ki és támogatás került kiosztásra, amely a vállalkozások technológiai fejlesztésére, innovációs eredményeik hasznosítására, vállalati folyamatmenedzsmentjük és elektronikus kereskedelmük kiépítésére, piacorientált K+F-ek támogatására, piaci megjelenésükre sarkallta a gazdasági szereplőket és ezáltal munkahely-teremtési szándékukat, lehetőségeiket segítette elő.

Békéscsaba a Környezet és Energia Operatív Program forrásaiból lehetőséget kapott szennyvízelvezetési- és tisztítási, energetikahatékonyági, megújuló energiahasznosítási, kármentesítési és ivóvíz javító beruházások megkezdésére és elvégzésére.

A Dél-Alföldi Operatív Program keretein belül az előző támogatási időszakban jellemzően ipar, infrastrukturális és turisztikai fejlesztési céllal nyertek és vettek igénybe Európai Unió támogatást a helyi szervezetek és az Önkormányzat.

Több sikeres telephely-fejlesztési pályázat is megvalósult a városban. Így például az Electric World Hungary Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság, egy 1945,26 m² hasznos alapterületű szervizcsarnok építésére és fejlesztésére fordította a 2012 februárjában elnyert összeget, amellyel piaci státuszának megerősítését, a vállalati hozzáadott érték növelését kívánta elérni. A 2012 szeptemberére megvalósult projektnek köszönhetően sor került munkahelyteremtésre, megújuló energia-hasznosító berendezések elhelyezésére, kiegészítő infrastrukturális beruházásokra (út, közművek) valamint a technológiai korszerűsítésre. Békéscsaba városában az elmúlt három évben infrastrukturális és üzleti célú (ipartelepítés) fejlesztések is megjelentek.

Az operatív programból megvalósult többek között önkormányzati tulajdonú belterületi utak fejlesztése, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése és kapacitásának bővítése, a Csaba Metál Zrt. ipartelepítési pályázatot hajtott végre valamint inkubátorházak is létesültek.

Több olyan program is megvalósul, amely a békéscsabai lakosságra irányult, a társadalmi megújulást szolgálta. A kistérség és a város azonos problémákkal küzd az oktatás, a képzés, a munkahely teremtési lehetőségek, a foglalkoztatásban elhelyezkedés és integráció területén. A TÁMOP konstrukció nagyrészt a civil szervezetek, az Önkormányzat, a mikro-, kis- és középvállalkozások, központi költségvetési szervek, alapítványok pályázását tették lehetővé.

III. Békéscsaba gazdasági környezetének bemutatása

A városban működő gazdasági szervezetek száma a 2000-es évek elejétől mérsékelten, de folyamatosan növekszik, a térség elérhetőségének és a helyi befektetési klíma javulásával a vállalkozások számának bővülése a 2014-2020 közötti időszakban sem állt meg. Az elmúlt években a vállalkozóvá válás támogatása kiemelt jelentőséget élvezett Békéscsabán, így a vállalkozói aktivitás fokozatosan javult.

Gazdasági ágak:

Mezőgazdaság

A kedvező természeti és társadalmi adottságokra építve az önkormányzat tudatos és célzott programokkal segítette elő a mezőgazdaságra jellemző önálló gazdálkodók (őstermelők) társas vállalkozássá való fejlődését (inkubáció); másrészt koordinációs tevékenységével összehangolta működésüket, értékesítéseiket (koordináció). A mezőgazdasági integrációk kialakításának támogatásával mind több szövetkezet jött létre az elmúlt időszakban, mely jelentősen csökkentette a termelők piaci kiszolgáltatottságát, illetve növelte a térség foglalkoztatási és népességmegtartó erejét is.

Feldolgozóipar, Építőipar

A mezőgazdaságban kibontakozó pozitív folyamatok hatására Békéscsabán megerősödött a helyi termékeken épülő élelmiszer-feldolgozás (malomipar, húsfeldolgozás, konzervgyártás, tejfeldolgozás stb.), de a helyi gazdaságfejlesztés eredményeként a városban működő hagyományos iparágak (nyomdaipar, nagyipari építőanyag gyártás, bútoripar, textilipar) is bővítették kapacitásukat. A kedvező és kiszámítható gazdasági környezet hatására pedig folytatódott a városba betelepülő új iparágak erősödése (járműipar, elektronikai üzletág stb.). Mindezek hatására a feldolgozóipar tovább növelte foglalkoztató szerepét a városban, s megőrizte vezető helyét.

A globális válság és következményei, az építőipar általános hazai visszaesése miatt a közelmúltban még gyengélkedő építőipar ismét erőre kapott, köszönhetően a városban fellendülő ipari beruházásoknak. Az infrastrukturális fejlesztéseken (vasút-felújítási munkák, útépitések, közműberuházások) túl a város gazdasági- és népességmegtartó erejének növekedésével párhuzamosan bővülő helyi fizetőképes kereslet is jelentősen indukálta az építőiparban működő vállalkozások gyarapodását.

Szolgáltatások

Békéscsaba megyeszékhelyként továbbra is kitűnik környezetéből széleskörű szolgáltató funkcióival, a város – erősödő gazdasági pozíciójával párhuzamosan – a tágabb térségi települések ellátását is szolgálja kereskedelmi, üzleti és közszolgáltatásaival. A közelmúlt gazdaságfejlesztési sikereinek köszönhetően Békéscsaba térségi kereskedelmi centrum szerepe tovább erősödött a 2014-2020 közötti időszakban. A (külföldi) befektetők, multinacionális cégek megjelenése, illetve a felgyorsult tőke- és alapterület-koncentráció nagyban hozzájárult a kereskedelmi tőke városban történő megtartásához.

A szállítás, raktározás ágazat az utóbbi években erősödött, mivel javult a térség elérhetősége, a romániai piacok felé történő nyitás következtében fokozódott a város tranzit jellege, a térségben elfoglalt kedvező közlekedési helyzet miatt pedig a logisztikai, raktározási szerep erősödött. A logisztikai fejlesztésekhez ideális helyszínt és körülményeket biztosítottak az önkormányzat iparterületei és bővülő szolgáltatásai.

Az önkormányzat a város természeti értékeire, az építészeti és kulturális örökségre, a térség gasztronómiai kínálatára építve tudatos idegenforgalmi fejlesztéseket hajtott végre (pl. turizmusfejlesztési koncepció kidolgozása), melyek eredményeként fokozatosan emelkedett a városban eltöltött vendégéjszakák száma. A térségi összefogásnak köszönhetően a helyi attrakciók több látogatót vonzanak, így egyre több helyi vállalkozás működik a turizmus, vendéglátás ágazatokban.

A helyi gazdaságfejlesztés keretében támogatott helyi együttműködések, vállalkozói kapcsolatok intenzívvé válásával az üzleti szolgáltatásokkal foglalkozó vállalkozások jelentősen tudták bővíteni vállalkozói és lakossági szolgáltatásaik körét. Az önkormányzati és közszolgáltatások fejlesztése úgy történt meg, hogy megfelelő környezetet teremtsenek az üzleti élet prosperálása és sikeressége érdekében. A 2014-2020-as időszakban a helyi oktatási rendszer – és ezen belül leginkább a szakképzés – a gazdasági igényeket követve került átalakításra, erősödött a duális képzés szerepe, a helyi vállalkozások pedig be tudtak kapcsolódni a szakképzésbe.

A város gazdaságának erejét a helyben működő, illetve az innen irányított gazdasági szervezetek adják. Békéscsabán 2014-ben 7.742 vállalkozás fizetett helyi adót, ez a Békés megyében regisztrált vállalkozások (69.438 db) több mint 10 %-át jelenti. Országosan 1.674.165 vállalkozást tartottak nyilván 2014. december 31-én.

A vállalkozások működési forma szerinti megoszlására még az önálló vállalkozások (pl. mezőgazdasági őstermelők) magas aránya a jellemző, ezek hozzávetőlegesen 65 %-ot tesznek ki.

A Békéscsabán működő vállalkozások szektoriális megoszlása 2014. december 31-i állapot szerint:

Kereskedelem:	1.561 db
Műszaki tevékenység:	1.308 db
Kommunális szolgáltatások:	680 db
Feldolgozóipar:	616 db
Építőipar:	478 db
Oktatás:	395 db
Egészségügy:	378 db
Vendéglátás:	340 db
Gazdasági háttértevékenység:	308 db
Informatika:	288 db

Pénzügy, biztosítás:	286 db
Ingatlanügyletek:	271 db
Egyéb szolgáltatások:	259 db
Logisztika:	227 db
Művészet, szórakoztatás:	182 db
Mezőgazdaság:	165 db

A helyi vállalkozások két típusa különböztethető meg, amelyek jövőbeni beruházásai más-más tényezők meglétét igénylik:

1. 5 fő alatti és / vagy 50 millió forint alatti árbevétellel rendelkező vállalkozások

Ezek az „öshonos” vállalkozások vagy mikro vállalkozások általában Békéscsabán belül jöttek létre, beszerzéseik és értékesítéseik döntő hányadát a városban intézik, kiszolgálják a helyi igényeket és együttműködnek a város számos gazdasági szereplőjével. Ez a típus teszi ki a Békéscsabán működő vállalkozások 85 %-át.

E vállalkozások közös jellemzője, hogy jellemzően nem tőkeerősek, ezért önrészt sem tudnak biztosítani az uniós pályázataikhoz, emiatt pedig az utóbbi 5 évben elmaradtak a fontosabb fejlesztéseik. Mivel a mikro vállalkozások gazdasági tevékenységét átlag felett befolyásolja a fejlesztési források elérhetősége, ezért növekedésük függvénye a megfelelő információ biztosítása a külső források bevonása érdekében.

A helyzetfeltárás alapján megállapítható, hogy a csekélyebb jövedelemtermelő képességű „öshonos” vállalkozások nyitottak az önkormányzattal való együttműködésre, sőt, igénylik a fejlesztési források jobb elérhetőségét, illetve a vállalkozásokat támogató szolgáltatások igénybevételével erősítenék az önkormányzattal való együttműködést.

2. 5 fő feletti és / vagy 50 millió forint bevétel feletti vállalkozások

Ezek a vállalkozások fejlesztési döntéseiket javarészt Békéscsabán határozzák meg, viszont speciális tevékenységük miatt jellemzően a régióból, az ország többi részéből, ill. határon túlról folytatják beszerzéseiket.

Ezen vállalatok termékportfóliója nem a helyi igényekre reflektál, vevőköriük az egyre gyakoribbá váló beszállítói együttműködésből adódóan a vállalati ügyfélkörre korlátozódik. A nagyobb jövedelemmel rendelkező piaci szereplők értékesítése jellemzően túlmutat a város határain, viszont az önkormányzat illetékességi területén végzett iparüzési tevékenységük után jelentős összegű helyi iparüzési adót fizetnek.

Az elmúlt 5 évben ezek a vállalatok fejlesztéseiket 70 százalékban belső erőforrásokból valósították meg, de emellett az érintettek 40 százaléka vissza nem térítendő támogatást is igénybe vett. E vállalati szegmens a következő 3 évben folytatná a fejlesztéseit, viszont a

megvalósított beruházásaik nagyságrendje és a felhalmozott pályázati tudásuk miatt nem a pályázati segítségnyújtás és információáramoltatás, hanem a megfelelő humánerőforrás rendelkezésre állása a legfontosabb elvárás számukra.

Mivel az oktatási rendszer fejlesztése nagymértékben hozzájárul a jövőbeni beruházások megvalósulásához, ezért az Önkormányzat segíti a vállalkozások és a szakképzési intézmények hosszú távú együttműködését.

IV. Békéscsaba és a gazdasági szereplők kapcsolata

A közgazdaságtan a gazdaság szereplői között definiálja a háztartásokat, a vállalatokat, a nem profit orientált szervezeteket és az államot, valamint annak alrendszereit.

A háztartás a legkisebb gazdálkodási egység, de egyúttal a legnagyobb számú szervezetekből álló szektor. Alapjában véve fogyasztó gazdaságokról van szó, amelyek főleg önmaguk számára termelhetnek, szolgáltathatnak, emellett a gazdaság munkaerő szükségletének fő forrásait is jelentik. Főbb jellemzőik közé tartozik a létközösség a jövedelemközösség a vagyonközösség és a fogyasztóközösség.

A vállalatok, vállalkozások célja a nyereségszerzés és a vagyongyarapítás, ennek keretében termelnek, szolgáltatnak, fogyasztói szükségleteket elégítenek ki. A vállalkozások külön érdekekkel rendelkeznek, önállóan gazdálkodnak, és eltérő szervezeti formákban működhetnek. Külső kapcsolataik döntően áru-pénz kapcsolatok.

A nem profit orientált szervezetek gazdaságilag, jogilag elkülönült egységek. Céljuk különböző lehet, de nem nyereségszerzés, hanem valamilyen társadalmi szükséglet kielégítése (egészségügyi, oktatás, szociális, egyházi, stb.).

Az állam a központi kormányzatból, annak alrendszereiből, szerveiből, intézményeiből, valamint az Önkormányzatokból és az elkülönített állami pénzalapokból áll. Az állam teljes jogú gazdasági kapcsolatokat létesíthet.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata gazdasági szereplőként aktív kapcsolatban áll a gazdaság egyéb szereplőivel, ebben a fejezetben azonban a vállalati kapcsolatok bemutatása kerül előtérbe.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzatának vállalati, vállalkozói kapcsolatai többrétűek. Az Önkormányzat különböző konstrukciókban és mértékben tulajdonosi szerepet lát el aktív gazdasági tevékenységet folytató vállalkozásokban, így közvetlen és közvetett módon piaci szereplőként is aktív.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata a Körösök Völgye Akciócsoport Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság esetében 0,67 %-ban közös tulajdonú üzletrész tulajdonosa. A társaságnak a 2015-ös évben árbevétele nem volt, hiszen a Körösök Völgye Akciócsoport Nonprofit Kft. által LEADER Helyi Akciócsoportként ellátott feladatokat, a LEADER Helyi Akciócsoport címet és az azzal járó jogokat és kötelezettségeket 2012. május 1-től a Körösök Völgye Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület vette át. Ezen időponttól az Egyesület tölti be a Program helyi szintű végrehajtójának szerepét, látja el a koordinációs, kommunikációs és adminisztratív feladatokat.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata öt működő korlátolt felelősségű társaság tagja. A Békés Airport Repülőtér Működtető Fejlesztő Korlátolt Felelősségű Társaság feladata a magyar–román határtól 14 km-re fekvő nyilvános, regionális jellegű kereskedelmi repülőtér üzemeltetése és működtetése. A többségi tulajdonos (80 %) Magyar Állam szavazati jogának mértéke minősített többségű befolyást biztosít, Békéscsaba tulajdonosi joggyakorlóként az 5 kisebbségi tulajdonos egyikeként 3,33 %-os részesedéssel bír. A társaság 2014-ben 17.721.000,- Ft árbevétel mellett 10.740.000,- Ft mérleg szerinti veszteséget ért el.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Magyar Állam 50-50 %-ban tulajdonolja a Csabai Foglalkozás-egészségügyi Kft-t, amelynek fő tevékenysége a foglalkozás-egészségügyi orvosi tevékenység (munkaköri alkalmassági orvosi vizsgálat és az alkalmasság elbírálása alapellátási tevékenység keretében). A társaság a 2014-es évben 7.500.000,- Ft árbevétel mellett 301.000 mérleg szerinti veszteséget ért el.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata 3,64 %-os részesedéssel rendelkezik az érdemi gazdasági tevékenységet már nem folytató Normon-Tool Gép- és Szerszámgyártó Kft-ben. A társaság 2014-ben 787.000,- Ft árbevétel mellett 32.189.000,- Ft mérleg szerinti veszteséget ért el.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata 84 Békés és Csongrád megyei Önkormányzattal egyetemben 1,6 %-ban 250.000,- Ft értékű törzsbetét erejéig társtulajdonosa a hulladékgazdálkodással foglalkozó Békés-Manifest Közszolgáltató Nonprofit Kft-nek. A nonprofit jelleggel működő cég 2014.évben 720.358.000,- Ft árbevétel mellett 31.946.000,- Ft mérleg szerinti veszteséget ért el, amelynek fő okai az áremelés befagyasztása, a rezsicsökkentés, és a hulladéklerakási járulék miatt megnövekedett ártalmatlanítási díjak voltak. A Közgyűlés döntésének értelmében a Hulladékgazdálkodási törvénynek megfelelően 2015. január 01-től az önkormányzati tulajdonú Békéscsabai Hulladékgazdálkodási Kft. végzi a hulladékszállítást Békéscsabán.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata a három érintett vállalkozás mellett 24,97 %-ban tulajdonosa a Csaba Belvárosi Parkolóház Kft-nek. A társaság a 2014-es évben 5.727.000,- Ft árbevétel mellett 18.903.000,- Ft mérleg szerinti veszteséget ért el. A cég árbevétele emelkedik, de még messze nem érte el azt a szintet, amely elegendő lenne a Kft. kiadásainak, valamint a felvett hitel törlesztésére. Az üzemeltetés veszteséges, annak pótlása és a hiteltörlesztés biztosítása a törzstőke emeléséből és tagi kölcsönből valósul meg.

Az Önkormányzat emellett 100 %-ban tulajdonolja a kényszertörlesztés alatt álló Jamina Innovációs Ingatlanhasznosító Kft-t, valamint 70 %-ban birtokolja a szintén kényszertörlesztés alatt álló Békéscsabai Recycling Szelektív Hulladékkezelő és Beruházó Kft-t. A felszámolási eljárás alatt álló Körös Kazángyártó és Gépipari Kft-ben az Önkormányzat részesedése 13,42 %.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata részvényesként négy társaságban van jelen. Az Önkormányzat 30 %-ban tulajdonosa a Békéscsaba 1912 Előre Futball Zártkörűen Működő Részvénytársaságnak, amely a város labdarúgó-csapatát működteti. A társaság a 2014-es évben 289.778.000,- Ft bevétel mellett 310.000,- Ft mérleg szerinti nyereséget ért el. A labdarúgó csapat 2015 nyarán feljutott az első osztályba, azonban az Önkormányzat a városi Sportkoncepció és Sporttámogatási rendszer alapján a létesítmény biztosítása mellett évente meghatározott, fix összeggel járul hozzá a működés költségeihez, így ez a szerepvállalás anyagilag tervezhető.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata 191 települési önkormányzat és a Magyar Állam mellett az Alföldvíz Zrt. részvényeinek 32,8 %-át birtokolja. A víziközmű-szolgáltató vállalat 2014-ben 10.592.208.000,- Ft árbevétel mellett 137.120.000,- Ft mérleg szerint veszteséget ért el. Az Alföldvíz Zrt. 2009 óta tiszta profilú víziközmű-szolgáltatóként működik. E tiszta profilúság azt jelenti, hogy kizárólag ivóvíz- és szennyvízszolgáltatással foglalkozik, illetve csak olyan tevékenységeket folytat, amelyek közvetlenül segítik, kiegészítik e két közszolgáltatási tevékenység működését.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata 827.000,- Ft névértékű részvénytársasággal rendelkezik a Forrás Nyrt.-ben, amely 2014-ben 18.208.691.000,- Ft árbevétel mellett 2.147.000,- Ft mérleg szerinti veszteséget realizált.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata alapítóként egyedüli részvényese a Békéscsaba Vagyonkezelő Zrt.-nek. A társaság egyik fő tevékenysége az önkormányzati tulajdonú ingatlanok üzemeltetése és bérbeadása, amely az Önkormányzat és a társaság között létrejött megbízási szerződés alapján történik. Ez a tevékenység 2012. január 1-től kibővült a korábban a Békéscsabai Vállalkozói Centrum Kft. hasznosítási körébe tartozó ingatlanokkal, másrészt pedig a vásárcsarnok és piac üzemeltetésével. Az ingatlanhasznosítás mellett továbbra is működteti a részvénytársaság a fizetőparkolási rendszert, ellátja a város megrendelésére végzett lakás-felújítási munkákat és a különböző ingatlanok bontását. A Vagyonkezelő Zrt. üzemelteti a békéscsabai Árpád Fürdőt, ezen kívül a társaság szedi be a korábban értékesített lakások vételár részleteit, valamint értékesíti az önkormányzati tulajdonú garázsokat. A társaság tevékenysége a 2014. szeptember 19-én megnyílt CsabaPark üzemeltetésével tovább bővült. A Vagyonkezelő Zrt. 2014-ben 805.650.000,- Ft árbevétel és 285.942.000,- Ft egyéb bevétel mellett 8.109.000,- Ft mérleg szerinti nyereséget ért el.

A társaság 2012. január 1-től az újonnan létrehozott Törzsház konszern irányító vállalata lett, leányvállalatai a következők:

Árpád Fürdő Vízyógyászati Kft. (100 %)

Békéscsabai Városfejlesztési Kft. (100 %)

Békés Megyei Temetkezési Kft. (65 %)

Békéscsaba 1912 Előre Sportszolgáltató Kft. (99,26 %)

Békéscsabai Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. (100 %)

Békéscsabai Médiacentrum Kft. (100 %)

A Békéscsabai Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. és a Békéscsabai Médiacentrum Kft. 2015-ben kezdte meg a tevékenységét, így működésükről átfogó képet csak a 2015-ös üzleti év lezárását követően kaphatunk. A régebb óta működő négy másik vállalkozás közel 125.000.000,- Ft bevételt ért el 2014-ben.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata a 2007-2010-ig terjedő gazdasági programja V. fejezetének 2.6.3 pontjában elhatározta a tulajdonában levő gazdasági társaságok egységes irányításának megvalósítását. A társaságok irányításának átalakításával és az intézmények működésének felülvizsgálatával az Önkormányzatnak az volt a célja, hogy a jövőben erőteljesebben tudja érvényesíteni tulajdonosi érdekeit, hatékonyabbá tegye a társaságok működését, érvényre juttassa az eddig kihasználatlan, az együttes irányításból eredő hasznokat, csökkentse az Önkormányzat működési célú támogatásainak nagyságát, valamint a város tulajdonában lévő vagyont megfelelően hasznosítsa.

További fontos szempont volt az Önkormányzati költségvetési hiány minimálisra szorítása, a vállalatok és az intézmények pénzügyi bepótlásának csökkentése, valamint az együttműködésben rejlő szinergiákból fakadó megtakarítások kihasználása.

Fontos eleme volt az egységes irányítási rendszer kialakításának a városstratégia egyértelművé tétele, és a gazdálkodó társaságokkal szembeni elvárások új alapokra helyezése. Ennek érdekében a társaságok működésével kapcsolatban összességében és külön-külön is olyan célok kerültek kitűzésre, amelyek levezethetők a gazdasági programban és a városfejlesztési stratégiában foglalt célokból, számszerűsítettek vagy más módon egyértelműen meghatározottak és tükrözik a társaságok működésével kapcsolatos elvárások különböző dimenziót (pénzügyi, szociális, eredményességi). Korábban hátrányt jelentett, hogy a városi tulajdonban lévő vállalatok elaprózott tulajdonosi struktúrája következtében az érintett cégek irányítása, közvetlen koordinációja nem volt megoldott, ennek következtében a társaságok transzparens működése sem valósult meg teljes mértékben. Az önkormányzati tulajdonban lévő cégek között jellemzően nem volt közvetlen kapcsolat, a vállalatok túlnyomórészt önállóan oldották meg a támogató és kiszolgáló feladatokat, valamint a beszerzéseket. Az egységes vállalatirányítási rendszer megvalósításával közelebb került az Önkormányzat ahhoz a célkitűzéshez, hogy az egyes vállalatok önfenntartóvá váljanak, és források felszabadításával járuljanak hozzá a város stratégiai célkitűzéseinek megvalósításához.

A törzsház konszern esetében a vállalatok egyik meghatározó tagja, a Vagyonkezelő Zrt. vezeti a vállalatcsoportot, amely a csoport irányítása mellett megőrizte, sőt folyamatosan bővítette is alaptevékenységét. A Vagyonkezelő Zrt. továbbra is kettős funkcióval bír: egyrészt végzi a társaság keretein belüli a fentebb is felsorolt alaptevékenységeit, másrészt pedig a jogilag önálló leányvállalatok irányítása is a feladatkörébe tartozik.

Az átláthatóság biztosítása mellett a törzsház modell esetén rendkívül fontos volt az egységes tervezési és beszámolási (controlling) rendszer kiépítése, amelynek következetes működtetése lehetővé tette az egyes tevékenységek költségeinek és jövedelmezőségének pontos kimutatását és a szükséges beavatkozások időben történő megtételét.

A törzsház konszern létrejötte óta eltelt időszak vizsgálata után megállapítható, hogy az új működési modell által elért éves megtakarítás nagysága elérheti az 50.000.000,- forintot is.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata közvetve és közvetlenül 16 működő gazdasági társaságban gyakorol tulajdonosi szerepet. Ezek a vállalkozások döntően közszolgáltatásokat végeznek, vagy olyan feladatokat látnak el, amelyek esetében a piaci körülmények következtében nem lehetséges a nyereséges működés.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata a helyi gazdasági szereplők számára szolgáltató, adminisztratív, támogató, gazdaságfejlesztő és szervező funkciót is betölt.

A szolgáltató Önkormányzat legfontosabb feladata a megfelelő színvonalú háttérszolgáltatások biztosítása a gazdaság szereplői számára. Az Önkormányzat, valamint annak szervezeti egységei és a kapcsolt hatóságok minden segítséget megadnak a városban beruházásokat, fejlesztéseket tervező vállalatoknak. Fontos a gyors, folyamatos és rugalmas ügymenet, hiszen a befektetési és fejlesztési döntések meghozatalakor ez lényeges faktor. A tervezett egyablakos ügyintézés jelentős terheket vehet le a cégek válláról, hiszen a korábban széttagolt folyamatok egy helyen összpontosulhatnak, ezáltal gyorsabbá, költséghatékonyabbá és rugalmasabbá válhatnak az eljárások. A VIP ügyintézés lehet az egyablakos rendszer továbbfejlesztett változata, amely azon vállalatok számára nyújtana kiemelt segítséget, akik jelentős volumenű technológia-fejlesztést, telephelyépítést vagy bővítést, illetve munkahelyteremtést valósítanak meg. Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata új szervezeti egységként létrehozta a Városmarketing és Gazdasági Kapcsolatok Csoportot, amelynek egyik kiemelt feladata a helyi vállalkozásokkal, vállalatokkal történő aktív és folyamatos kapcsolattartás elősegítése.

Az Önkormányzat a helyi gazdaság szereplői számára fontos adminisztrációs funkciót tölt be, amely némi átfedésben van a szolgáltató szerepkörrel. Az Önkormányzat az adminisztráció egyik központja a helyi vállalkozások számára, ezért fontos többek között az elektronikus ügyintézés minél szélesebb körű kiépítése. Az Önkormányzat a helyi adórendszeren keresztül minden vállalkozással adminisztrációs kapcsolatban áll, így ezen a téren különösen lényeges az adminisztrációs folyamatok állandó modernizálása és egységesítése. Békéscsaba Megyei Jogú Város Elektronikus Adó Ügyintézési- és Számlaegyenleg Lekérdezési Rendszert (www.bekescsaba.eado.hu) alakított ki, amely magánszemélyek és vállalkozások számára biztosít

- hozzáférési lehetőséget adózási információk tekintetében
- a naprakész számfejtési adatokat

- adózói adatokat
- feldolgozott adóbevallásokat
- számlaegyenleget
- pótlékszámítási kalkulátort
- adózási naptárt
- az elektronikusan kitölthető adóbevallásokat
- online bankkártyás fizetési lehetőséget.

Békéscsaba Megyei Jogú Város támogató Önkormányzatként anyagilag is segíti a városban működő vállalkozásokat. 2008. óta az Önkormányzat egy pályázati alap segítségével közvetlen technológia-fejlesztési és munkahely-teremtési támogatást nyújt a helyben működő cégek számára. Az elmúlt 8 évben ezen célokra több mint 213 millió forintot fordított a város, és ez az összeg ezáltal 137 munkahely létrejöttét és 244 esetben a technológia-fejlesztését segítette. Utóbbi esetében a támogatás mértéke az elszámolható költségek 50 %-a, így ez a szubvenció multiplikátorként is működik, hiszen az önerő bevonásával kétszer ekkora mértékű fejlesztéseket tesz lehetővé.

Az Önkormányzat a nagyfoglalkoztatók számára emellett álláshelyenként 200.000,-Ft összegű támogatást is biztosítani tud munkahelyteremtés esetén, ami szintén ösztönző hatással bír.

Békéscsaba Megyei Jogú Város támogató funkciója nem csak közvetlen támogatások folyósításában nyilvánul meg.

Az Önkormányzat célja, hogy erős lobbival tevékenységgel segítse a helyi vállalkozásokat a központi kormányzati és Európai Unió forrásainak minél hatékonyabb lehívásában. A gazdaságösztönző programok nagy számban jelentek meg a térségben és Békéscsabán, amelyek elérhetőek voltak a helyi cégek számára. Az elmúlt időszakban fejlesztési és foglalkoztatási programjaik megvalósítása érdekében több mint 50 békéscsabai vállalkozás részesült költségvetési és az európai uniós forrásokban, a támogatási összegek 1 és 500 millió forint között mozogtak. Telephely-fejlesztési pályázat az elmúlt három évben 12 db volt a városban, amelyek támogatási összege közel 661.000.000,- forintot tett ki. A megvalósult projektnek köszönhetően sor került többek között csarnoképítésre, munkahelyteremtésre, megújuló energia-hasznosító berendezések elhelyezésére, kiegészítő infrastrukturális beruházásokra (út, közművek) valamint technológiai korszerűsítésre is.

Békéscsaba Megyei Jogú Város az elmúlt időszakban fokozatosan erősíti gazdaságfejlesztő szerepét. Békéscsaba gazdaságfejlesztési dokumentumai teljes körűek, azok egymásra épülnek és összhangban vannak a folyamatosan fejlődő gazdasági környezettel. A 2014 – 2020-as időszakra vonatkozó Integrált Területi Program az uniós ciklus forrásainak hatékony lehívása érdekében készült, és a rendelkezésre álló 13,23 milliárd forint felhasználását mutatja be. Az évente felülvizsgálatra kerülő Gazdasági program egy városi fejlesztési terv, amely helyi szinten határozza meg azokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek az Önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását és színvonalának javítását szolgálják. A Befektetés-

ösztönzési Stratégia egy új típusú dokumentum, olyan információkat tartalmaz, amelyek a várost befektetési szempontból mutatják be. Az anyag kettős célt szolgál, mind a Békéscsabán működő, mind pedig az ide települni szándékozó vállalkozásokat megszólítja, célirányos adatokkal igyekszik teljes körűen bemutatni számukra a várost és a fejlesztési, befektetési lehetőségeket.

A városi szándék komolyságát jelzi ezen a téren, hogy az Integrált Területi Program egyik projektsomagja a gazdaságfejlesztés, amely a gazdasági teljesítmény növelését és a versenyképesség javítását szolgálja, elsősorban helyi és térségi erőforrásokra támaszkodva.

Az Önkormányzat ezen kívül számos olyan programot és projektet hívott életre, amelyek a helyi vállalkozások előrelépését szolgálják, emellett megjelentek új típusú gazdaságfejlesztési elemek is, amelyek a folyamatosan fejlődő gazdasági környezetben igyekeznek biztosítani a lokális cégek versenyképességének erősítését.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata intenzív, gazdaságfejlesztést segítő önkormányzati szervező tevékenységbe kezdett a közelmúltban. Régóta igény van arra, hogy az Önkormányzat tovább erősítse gazdasági koordináló szerepét. A cél egy olyan keretrendszer kialakítása, amelynek segítségével létrejön a folyamatos kommunikáció a helyi gazdasági életben fontos szerepet betöltő vállalkozások és a városvezetés között. Lényeges, hogy Békéscsaba segíteni kívánja a helyi termékek piaci térnyerését, a helyi vállalkozások bemutatkozását hazai és nemzetközi fórumokon.

Sajátos kapcsolatot fog jelenteni az Önkormányzat és a békéscsabai vállalkozások között a 2016 februárjában bevezetendő Csaba Kártya. A rendelet értelmében Csaba Kártyát igényelhetnek azok a Békéscsaba Megyei Jogú Városban lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyek, akik betöltötték 14. életévüket. A Csaba Kártya program keretében az Önkormányzattal szerződést kötő helyi vállalkozások biztosítanak meghatározott összegű kedvezményt a szolgáltatásaikból és termékeikből a Csaba Kártya birtokosok számára. Az Önkormányzat célja, hogy a program gazdájaként erősítse a kapcsolatot a békéscsabaiak és a helyi vállalkozások között.

Békéscsabának nem csak a helyi gazdaság szereplőivel kell folyamatos kapcsolatban állnia, fontos a kapcsolatkeresés olyan vállalatokkal is, akik nemzetközi expanziójuk keretében új telephelyeket, gyártóegységeket, vagy szolgáltató központokat kívánnak létre hozni. Intenzív nemzetközi kommunikációra van szükség, fontos a jelenlét a különböző fórumokon, szakvásárokon, konferenciákon, emellett célirányosan kell áramoltatni az információkat a döntéshozók felé, hogy Békéscsaba hangsúlyosan tudjon megjelenni befektetési célpontként a városhoz egyelőre nem kötődő gazdasági szereplők számára.

V. Az Önkormányzat szerepe a gazdaságfejlesztés rendszerében, a helyi gazdaságfejlesztés célrendszere

A helyi gazdaságfejlesztés célja egy térség vagy település gazdasági kapacitásának kiépítése annak érdekében, hogy biztosítsa a térség gazdasági jövőjét és a népesség megfelelő életszínvonalát. Ez egy olyan folyamat, melyben az állami és az önkormányzati, a vállalkozói és a magánszektor partnerei közösen dolgoznak azért, hogy kedvezőbb feltételeket teremtsenek a gazdasági növekedés és a munkaerőpiac számára.

A települési önkormányzatok mind inkább globalizálódó gazdasági környezetben működnek. A globalizáció a helyi szintek felértékelődéséhez vezetett, s ezt a folyamatot erősítette a múltban a gazdasági térségek közötti különbségek folyamatos növekedése is. A versenyképesség ma már nem csak az egyes kontinensek és államok között jelenik meg, hanem jelen van a helyi közösségek szintjén is, ezért lényeges a helyi adottságokra építő lokális fejlesztéspolitikai kialakítása, hiszen ez vezethet versenyelőnyökhöz.

Ebben a folyamatosan változó gazdasági környezetben kell a helyi önkormányzatoknak megtalálniuk a saját stratégiájukhoz illeszkedő, a lokális gazdasági struktúrát szem előtt tartó, a településen aktív vállalkozások adottságait és igényeit figyelembe vevő, a fenntarthatóság kritériumait fontosnak tartó, a helyi foglalkoztatási problémákra megoldást nyújtó és a helyi társadalom tagjainak véleményére építő egyedi megoldásokat. A helyi gazdaságpolitika jelentősége az elmúlt időszakban erőteljesen nőtt, így a központi elemek és programok mellett egyre nagyobb szerepet tölt be a lokális gazdaságfejlesztés is. A helyi gazdaságok sikere a rendelkezésre álló erőforrások megfelelő mennyisége és minősége mellett nagyban függ a helyi gazdasági szereplők együttműködésétől is, így a koordináció és a partnerség a lokális gazdaságfejlesztés nélkülözhetetlen elemévé vált.

A helyi gazdaságfejlesztés célja többes, a termelékenység növelése, új munkahelyek létrehozása, a vállalkozásösztönzés, a vállalati kultúra előmozdítása, az infrastruktúra fejlesztése, az üzleti-befektetői környezet javítása mind hozzájárulhat a kitűzött gazdaságpolitikai célok eléréséhez.

A helyi gazdaságfejlesztés célrendszere emellett folyamatosan bővül, hiszen a megfelelő tárgyi és humáninfrastruktúra biztosításán túl egyedi projektek, támogatási csomagok és programok kidolgozása is szükségessé vált, amelyek növelik az adott térség és település versenyképességet. A külső befektetések vonzása mellett óriási jelentőséggel bír a helyben működő vállalkozások megtartása és fejlesztése is.

A gazdasági környezet változásával járó célkitűzések módosulása az eszközrendszer átalakítását is jelentette. A közvetlen támogatások helyét egyre inkább átveszik a közvetett gazdaságfejlesztési elemek, amelyek a versenyképesség növelését és a versenyképes üzleti környezet kialakítását célozzák meg.

A folyamatosan módosuló célrendszerben egyre nagyobb szerepet kap a külső gazdaságosság biztosítása, amely a beruházási, befektetési és fejlesztési döntések során egyre nagyobb súllyal bír. A lokális gazdaságfejlesztés során az egész települést vonzóvá kell tenni, fontos szemponttá vált többek között az életminőség, a lakókörnyezet, a helyi szolgáltatások színvonala, a munkaerő képzettsége, valamint az oktatási rendszer fejlettsége is.

A helyi gazdaságfejlesztés kulcsa a lokális szereplők megfelelő súlyú részvétele, akik vagy kezdeményezőként, vagy a külső fejlesztések elfogadóiként és támogatóiként és alakítóiként lépnek fel.

Békéscsaba Megyei Jogú Város folyamatosan alkalmazkodik a változó gazdasági környezethez, és ennek szellemében építi gazdasági stratégiáját, alakítja ki fejlesztési programjait, valamint törekszik olyan új típusú elemek bevezetésére és meghonosítására, amelyek a versenyképesség fokozásával elősegítik a gazdaság- és fejlesztéspolitikai célok megvalósítását.

A gazdaságfejlesztés kiemelt szerepet tölt be Békéscsaba Megyei Jogú Város Integrált Területi Programjában is. A fejlesztéspolitikailag összefüggő 4 projektcsoporthoz egyike a gazdaságfejlesztés, amely a 3 kulcsprojekt mellett támogató projektelemeket is tartalmaz. A projektcsoporthoz egyértelmű tematikus célja a gazdasági teljesítmény növelése és a versenyképesség javítása elsősorban helyi és térségi erőforrásokra támaszkodva. Békéscsaba gazdasági rész céljai között szerepel a város elérhetőségét segítő alpinfrastruktúrák fejlesztése, a vállalkozási tevékenység erősítése a mezőgazdaság / élelmiszeripar terén, a turisztikai potenciál fejlesztése, illetve a potenciállal rendelkező egyéb iparágak flexibilis kiszolgálása.

A város számára mindhárom gazdaságfejlesztési kulcsprojekt egyaránt fontos, az agrárgazdasági fejlesztések, a turisztikai fejlesztések, és a letelepedő vagy növekvő vállalkozásoknak helyet adó iparterületi fejlesztések nagyon lényegesek, hiszen egy megyei jogú város gazdaságszerkezete a helyi specifikációk és erősségek, valamint a gazdasági szereplők igényeihez igazodva is több lábon álló kell, hogy legyen.

Békéscsaba számára kiemelten fontos gazdaságfejlesztési célkitűzés a komoly tradíciókra és jelentős termelői, beszállítói potenciálra épülő agrár- és élelmiszeripar fejlesztése. A tervezett beruházások az agrárium ágazatainak korszerűsítésére és a minőségi termékek előállításához szükséges infrastruktúra megteremtésére fókuszálnak. A projekt keretében tervezett elem a hűtőház újraindítása, amely a környék érdekelt vállalkozásainak bevonásával, ingatlanfejlesztéssel és eszközvásárlással biztosítaná a termelési volument és az elvárt szolgáltatási minőséget.

Elengedhetetlen a helyi adottságokat kihasználó élelmiszeripari klaszterfejlesztés, amely a hálózatosodás elősegítésével erősítheti a helyi vállalkozók piaci pozícióját, szervezettebbé tudja tenni a helyi termékek előállítását és piacra jutását.

Definiált elem az inkubációs szolgáltatások fejlesztése, amelynek célja elsősorban élelmiszeripari inkubációs szolgáltatás nyújtása a békéscsabai termelő vállalatok számára, a mezőgazdasági termékek, illetve az állattenyésztés termékeinek feldolgozásához kapcsolódóan. A városi piac fejlesztése pedig szorosan kapcsolódik az összes projekthez, mint a helyben termelt termékek elsődleges árusítóhelye.

Az integrált turisztikai projekt szintén kulcsprojektként jelenik meg, komplex elemekkel összekapcsol már meglévő, valamint újonnan létrejövő turisztikai elemeket, szinergikus hatást teremtve az egyébként különálló fejlesztési egységek között. A fő elem a CsabaPark turisztikai fejlesztése, amely a tervezett beruházásokkal rövid időn belül Békéscsaba első számú gasztoturisztikai attrakciója lehet. Lényeges emellett a turisztikai kerékpárutak fejlesztése, a festőgénusz Munkácsy örökségeként a Munkácsy Múzeum turisztikai fejlesztése, a Munkácsy Kulturális Negyed program megvalósítása, valamint a Csabagyöngye ültetvény ökoturisztikai fejlesztése is.

Békéscsaba Megyei Jogú Város a 2009-ben megalkotott Turizmusfejlesztési stratégiában meghatározott alappillérekre építve folyamatosan fejleszti turisztikai vonzerejét. A földrajzi eredetvédelemmel rendelkező, Hungarikum Csabai kolbász brand építése mellett lényeges a további turisztikai vonzerők felépítése is.

A város szállodai infrastruktúrája jelentősen javult az elmúlt időszakban, új hotelek épültek és a meglévők is komoly beruházásokkal emelték a szolgáltatási színvonalat.

Tovább szükséges erősíteni a 2009-ben létrehozott Békéscsabai Turisztikai Egyesületet, törekedni kell, hogy a meglévő együttműködés révén évről-évre több helyi égisztikai vállalkozás jelenjen meg az Utazás kiállításokon Budapesten. 2010-től Békéscsaba városa a helyi turisztikai szolgáltatókkal összefogva programcsomagokat állított össze és ezekkel jelenik meg több szakmai rendezvényen, kiállításon. Mindenképpen indokolt ezen együttműködések szorosabbá tétele, új szereplők bevonása, így a programkínálat folyamatos bővítése és színesítése.

A turisztikai fejlesztéseknek és a városi rendezvények egyre nagyobb népszerűségének köszönhetően az idegenforgalmi adó a korábbi néhány százezer forintos szintről már 2 millió forint felé emelkedett, de még mindig van növekedési potenciál ezen a területen.

Az iparterületek fejlesztése kulcsprojekt indokát az egymásra épülő szolgáltatások, valamint a vállalkozásoktól érkező üzleti infrastruktúrára vonatkozó igények egységbe szervezése adja. A fejlesztésekkel a gazdasági szereplők nemcsak működési területéhez, hanem kiegészítő szolgáltatásokhoz is juthatnak, valamint közvetetten javul az országos közlekedési hálózatba irányuló elérhetőségük is az infrastrukturális fejlesztésekkel.

Támogató projektként megjelenik a gazdaságfejlesztést segítő önkormányzati szervező tevékenység, amely az Önkormányzat koordináló szerepének folyamatos erősítését tűzte ki célul. Ez utóbbi nagyon fontos lehet a célok elérése során, hiszen a meglévő adottságok és lehetőségek mellett kulcsfontosságú az együttműködés és a partnerség, hiszen ezek jelenthetnek komoly hozzáadott értéket.

A gazdaságfejlesztés projektcsomagnak nem részei, de ahhoz szorosan kapcsolódnak egyéb projektelemek is, amelyek a külső gazdaságosság, a megfelelő környezet kialakításában kapnak hangsúlyos szerepet. A lokális gazdaságfejlesztés során Békéscsabát kell vonzóvá tenni, és ehhez szervesen hozzátartozik a városi közszolgáltatások komplex fejlesztése, az oktatási, szociális és egészségügyi rendszer fejlesztése, a közlekedés fejlesztése, a társadalmi integráció és közösségi együttműködés előmozdítása, a képzési és foglalkoztatási projektek támogatása, az energetikai beruházások megvalósítása, valamint az integrált zöldhálózati fejlesztés, amelyek szintén kulcs vagy támogató projektként jelennek meg az Integrált Területi Programban.

Békéscsaba is tisztában van a maga speciális helyi adottságaival, amelyek vagy elősegítik vagy éppen hátráltatják a lokális gazdaságfejlődést és ezek a helyi feltételek határozzák meg egy terület relatív előnyeit abban, hogy tudnak-e befektetéseket magukhoz vonzani, létrehozni, vagy fenntartani. A város ennek megfelelően kezeli kiemelten az agrár- és élelmiszergazdaságot, amelynek komoly hagyománya, bázisa és beszállítói potenciálja van a térségben. A meglévő adottságokra építve több száz munkahely létrehozására is lenne lehetőség, ehhez kapcsolódna a tervek szerint a kiszolgáló infrastruktúra komoly fejlesztése. Békéscsaba is tisztában van azzal, hogy a sikeres magánvállalkozások, valamint az állami és a magánszektor produktív együttműködése vezethet a célok megvalósításához. A magánvállalkozásoknak ugyanakkor vállalkozóbarát környezetre van szükségük, amelyek előmozdítják a helyi gazdaságot. Békéscsaba Önkormányzatának is lényeges szerepe van abban, hogy megfelelő környezetet teremtsen az üzleti élet prosperálása és sikeressége érdekében.

Békéscsaba Megyei Jogú Város gazdaságfejlesztési elképzelései és dokumentumai megfelelően illeszkednek az országos, regionális és egyéb helyi programok rendszerébe.

A különböző stratégiák és a hozzájuk tartozó projektek koordinálása és gondozása rendkívül fontos, hiszen így jobban fel lehet használni azokat a forrásokat, melyekből nem áll elegendő rendelkezésre, el lehet kerülni, hogy ugyanazok az erőfeszítések többször, több helyen vonjanak el energiát, és növelni lehet az összhatékonyságot is.

Békéscsaba deklarált célja, hogy gazdaságfejlesztési programjait és stratégiáit folyamatosan felülvizsgálja és fejleszti, azokat igazítja a gazdasági környezet változásaihoz. Békéscsaba a jövőben is kiemelt figyelmet kíván szentelni a kapcsolódó szolgáltatások fejlesztésére, hiszen csak így teremthető meg egy élhető városban az a versenyképes gazdasági környezet, amely minden tekintetben kiszolgálja a gazdasági szereplőket és számukra megfelelő életminőséget is biztosít egyúttal.

VI. Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztési elemek bemutatása

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata már évek óta alkalmaz helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztési elemeket, de kiemelt hangsúlyt helyez arra, hogy ezek köre folyamatosan bővüljön, alkalmazkodva az állandóan változó gazdasági környezethez és igazodva a helyi gazdasági szükségletekhez. A város igyekezett a különböző fejlesztési elemek olyan elegyét összeállítani, amely a közvetlen támogatások mellett a gazdasági környezet javítását is elősegítik.

A csomag legrégebbi eleme az úgynevezett Vállalkozásfejlesztési támogatási program, amelynek vissza nem térítendő támogatása 2008 óta elérhető a helyi vállalkozások számára. A rendelkezésre álló források elosztása pályázati rendszerben történik, a lebonyolító a Békéscsaba Vagyonkezelő Zrt.

Az Önkormányzat minden évben két kategóriában tesz közzé pályázati felhívásokat:

I. Új munkahelyek, munkahelyteremtés támogatása

- a) A pályázat célja: Vállalkozásként 1-2 új munkahely létrehozásának támogatása, a helyi mikro- és kisvállalkozások versenyképességének növelése Békéscsaba Megyei Jogú Város területén.
- b) Támogatás formája: 1 év időtartamra vissza nem térítendő járuléktámogatás és részbeni bértámogatás.
- c) Támogatási összeg: összesen maximum 240.000 - 600.000,- Ft / munkahely
- d) Kedvezményezett köre: mikro- és kisvállalkozások, egyéni vállalkozók, non profit szervezetek
- e) A támogatás csökkent és megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatására is kiterjed

Az Önkormányzat által biztosított támogatás azon esetben vehető igénybe, amennyiben a pályázó vállalkozás az új álláshelyet a munkajogi szabályokat betartva, munkaszerződés keretében teljes vagy részmunkaidőben, minimum 12 hónapon keresztül folyamatosan fenntartja, illetve betölti olyan békéscsabai állandó lakóhellyel vagy – ennek hiányában az Európai Gazdasági Térség területén állandó lakóhellyel és békéscsabai tartózkodási hellyel – rendelkező munkavállalóval, aki más munkaviszonnyal, kereső tevékenységgel nem rendelkezik. A támogatást – a pályázat benyújtásakor – már bejegyzett vállalkozás, non profit szervezet vagy érvényes egyéni vállalkozói igazolvánnyal rendelkező vállalkozó veheti igénybe. Támogatás 1 vagy 2 új, korábban nem létező munkahely teremtésére pályázható.

A pályázónak helyi székhellyel / telephellyel kell rendelkeznie, és a székhelyét / telephelyét a támogatás megítélését követően 12 hónapon keresztül nem szüntetheti meg, és nem helyezheti át más településre.

A nyertes pályázónak vállalnia kell, hogy a Békéscsaba Megyei Jogú Város közigazgatási területén fekvő székhelyén / telephelyén a pályázat meghirdetésének napján meglévő létszámát kiegészítve az új munkahelyek számával a támogatott időszak végéig (1 év) fenntartja. A foglalkoztatást legkésőbb a Támogatási szerződés megkötésétől számított 3 hónapon belül meg kell kezdeni, ellenkező esetben a támogatás érvényét veszti

II. Helyi mikro- és kisvállalkozások technológiafejlesztése a termelő, szolgáltató szektorban

- f) A pályázat célja: A növekedési potenciállal rendelkező helyi mikro- és kisvállalkozások, egyéni vállalkozások jövedelemtermelő képességének növelése technológiai korszerűsítésen keresztül.
- g) Támogatás formája: vissza nem térítendő.
- h) Támogatás mértéke: az elszámolható költségek 50 %-a, de maximum 600.000,-Ft
- i) Kedvezményezett köre: mikro- és kisvállalkozások, egyéni vállalkozók

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata által biztosított támogatás azon esetben vehető igénybe, amennyiben a kérelmező vállalkozás békéscsabai székhellyel vagy az Európai Gazdasági térség területén székhellyel, és békéscsabai fiókteleppel rendelkező mikro- vagy kisvállalkozásnak minősül. A támogatást – a pályázat benyújtásakor – már bejegyzett vállalkozás vagy érvényes egyéni vállalkozói igazolvánnyal rendelkező vállalkozó veheti igénybe.

Az egy pályázati keretben kiírt helyi mikro- és kisvállalkozások technológiafejlesztési támogatása, valamint a munkahelyteremtés támogatása esetében prioritást élvez a munkahelyteremtés támogatása.

A helyi vállalkozások technológiafejlesztésének támogatási összege a létesített eszközbeszerzésnek, ingatlan beruházásnak, információs technológia fejlesztésnek a nettó bekerülési költség 50%-a, de legfeljebb 600.000,- Ft. A támogatás utófinanszírozással történik, melynek formája vissza nem térítendő.

A támogatható tevékenységek a következők:

I. Eszközbeszerzés:

- új eszköz beszerzése vagy
- igazolhatóan 3 évnél nem régebbi használt eszköz beszerzése (azaz az eszköz gyártási éve nem lehet korábbi, mint a pályázat benyújtását megelőző harmadik év). A használt eszköz vásárlásánál az eszköz vásárlása kizárólag piaci értéken történhet. 7 főnél több személy szállítására alkalmas kisbusz gépjármű beszerzése is támogatható.

II. Infrastrukturális és ingatlan beruházás

- Infrastruktúra építése, korszerűsítése,
- Ingatlan, korszerűsítése, felújítása, átalakítása

III. Információs technológiafejlesztés

- Szoftver és hardver beszerzés
- online megjelenés
- e-kereskedelem stb.

A vállalkozás - jelen támogatással megvalósuló, - beruházás szempontjából érintett székhelyét és / vagy telephelyét Békéscsaba Megyei Jogú Városban a projekt befejezését követően minimum 2 évig fenntartani és üzemeltetni köteles.

Nyertes pályázatok adatai				
	Munkahelyteremtés		Technológia fejlesztés	
<i>Pályázati év</i>	<i>db</i>	<i>Támogatás</i>	<i>db</i>	<i>Támogatás</i>
2008	4	1 615 596 Ft	18	11 275 623 Ft
2009. május	14	6 414 746 Ft	37	22 870 199 Ft
2009. október	4	1 940 400 Ft	30	18 034 602 Ft
2010	16	5 535 576 Ft	49	34 814 359 Ft
2011	30	16 389 779 Ft	37	12 068 411 Ft
2012	16	10 794 870 Ft	0	0 Ft
2013	10	8 400 000 Ft	0	0 Ft
2014. évi első döntés	16	12 341 436 Ft	13	5 407 626 Ft
2014. évi második döntés	0	0 Ft	22	10 338 102 Ft
2015	27	20 122 020 Ft	38	15 500 504 Ft
Összesen:	137	83 554 423 Ft	244	130 309 426 Ft

Jól látható a táblázatból, hogy az Önkormányzat ilyen módon 2008. óta 137 új békéscsabai munkahely létrejöttét segítette, és 130.309.426,- Ft értékben nyújtott 244 projekt megvalósításához technológia-fejlesztési támogatást. Utóbbi támogatási forma multiplikátorként is funkcionál, hiszen 50 %-os önerőt is előír, így ennek segítségével több mint 260.000.000,- Ft értékben valósíthattak meg beruházásokat a helyi vállalkozások az elmúlt 8 évben a városban.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata a nagyfoglalkoztatókat külön munkahely-teremtési támogatással is segíti, amelynek célja tartósan megmaradó álláshelyek létesítése a városban.

A nagyfoglalkoztatók esetében a Budapest Bank támogatási programját tekinti az Önkormányzat kiindulási alapnak, ennek megfelelően azon gazdálkodó szervezeteket, amelyek legalább 5 éves időtartamra új békéscsabai munkahelyeket teremtenek, Békéscsaba

Megyei Jogú Város Önkormányzata 200.000,- Ft / munkahely mértékű támogatásban részesíti, összhangban a vonatkozó európai uniós jogszabályokkal.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése a városban élő felsőoktatási hallgatók és fiatal diplomások helyben tartása érdekében megalkotta a „Békéscsaba hazavár!” felsőoktatási hallgatói ösztöndíjról és életkezdési támogatásról szóló rendeletet. Deklarált cél az Önkormányzat részéről, hogy a békéscsabai fiatalokat támogassa piacképes diplomájuk megszerzésében, és a diploma megszerzését követően segítséget nyújtson számukra a helyben történő elhelyezkedéshez.

A rendelet két típusú támogatást különböztet meg:

- a „Békéscsaba hazavár!” felsőoktatási hallgatói ösztöndíjat és
- a „Békéscsaba hazavár!” életkezdési támogatást.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata a 2015. évi költségvetésről szóló rendeletében 5 millió forint összeget különített el a „Békéscsaba hazavár!” ösztöndíjprogram első támogatási időszakára.

A rendelet szerint a „Békéscsaba hazavár!” felsőoktatási hallgatói ösztöndíj mértéke: négy féléven keresztül, félévenként 5 hónapra havonta 40.000,- Ft (személyenként összesen legfeljebb 800.000,- Ft). A „Békéscsaba hazavár!” életkezdési támogatás összege: egyszeri 300.000,- Ft. Az ösztöndíj folyósításával kapcsolatban esetlegesen felmerülő közterheket az önkormányzat viseli.

A rendelet alapján Ösztöndíj-veleményező Testület működik, amely a „Békéscsaba hazavár!” felsőoktatási hallgatói ösztöndíj és életkezdési támogatás pályázati felhívásának megszövegezésével, az ösztöndíj odaítélésével és visszafizetési kötelezettségével kapcsolatban véleményt nyilvánító konzultatív testület.

A rendeletben kapott felhatalmazás alapján a Testület javaslatot tesz a Polgármester részére a pályázati felhívás szövegére, valamint a helyi munkaerőpiacon tapasztalt szakemberkeresletre, tekintettel azon tudományterületekre vagy felsőoktatási szakokra, amelyek az éves pályázatok elbírálása során előnyt élveznek. A preferált szakmák (2015-ben gépészmérnök, építészmérnök, villamosmérnök, orvos, diplomás ápoló, tanár /fizika, kémia, matematika, biológia/, élelmiszeripari mérnök) felsorolása a pályázati felhívásban szerepel.

Az első pályázati körben 2015. szeptember hó 30. napjáig összesen 15 pályázat érkezett (7 felsőoktatási ösztöndíj pályázat és 8 Békéscsaba hazavár életkezdési támogatási pályázat.), amelyeket a Testület megvizsgált, rangsorolt, valamint meghatározta a támogatásra és elutasításra javasolt pályázatok körét.

Ennek értelmében első körben 6 békéscsabai fiatal részesült Békéscsaba hazavár!” felsőoktatási hallgatói ösztöndíjban, akik a következő felsőoktatási szakok hallgatói:

- védőnő
- gépészmérnök
- orvos
- építőművész
- tájrendező és kertépítő mérnök
- tanító

Emellett 4 békéscsabai pályakezdő fiatal részesült Békéscsaba hazavár!” életkezdési támogatásban, akik az alábbi szakmák pályakezdői:

- orvos
- villamosmérnök
- építészmérnök
- gyógypedagógus

Új típusú gazdaságfejlesztési elem az úgynevezett önkormányzati munkáltatói képzési támogatás, amelynek lényege, hogy az Önkormányzat a város gazdasági életében kiemelt jelentőséggel bíró szakmák esetén az iparági szereplőkkel összefogva egy közös pénzügyi alapot létesít, amely a városba hozott szakoktatók javadalmazását szolgálja. Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata az első ilyen jellegű támogatási döntést a helyi nyomdászképzés támogatása érdekében hozta meg 2015. májusában. A város gazdasági dokumentumai nevesítenek olyan új típusú kiadásokat, amelyek egyediségükkel elősegítik a város hosszú távú megtartó és eltartó képességének növelését, ösztönzik új vállalkozások betelepülését, új fejlesztéseket generálnak és ezáltal a jövőt szolgálják és építik. Ilyen új típusú kiadások között került nevesítésre a regionális nyomdászképzési és innovációs központ létrehozása is. Az iparág beágyazottsága, a helyi szereplők gazdasági ereje és a fejlődési potenciál már akkor világossá tette a döntéshozók számára, hogy fontos a nyomdászképzés fenntartása, lehetőség szerinti bővítése, amelyhez, ha szükséges, önkormányzati támogatás is társulhat.

A Marzek Kner Packaging Kft. évek óta komoly erőfeszítéseket tesz a helyi nyomdaipari oktatás további fellendítéséért, aminek eredményeként 2015-ben 10 éves rekordot ért el a nyomdászképzésre jelentkező hallgatók száma. Az új modellnek nagyon fontos pillére a szakoktatók megtartása és megnyerése. Ennek érdekében a vállalat a Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával együttműködve pénzügyi fórumot hozott létre, amely az iparági szereplők és Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata együttes anyagi hozzájárulásával teremti meg annak a lehetőségét, hogy a városba megfelelően képzett szakoktatók érkezzenek.

A Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara az a szervezet, amely összefogja, szervezi, összegyűjti a tárgyban nevezett céltámogatására szánt, az Önkormányzattól és az iparági szereplőktől átutalt pénzeszközöket és támogatásként biztosítja a Szent-Györgyi Albert Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium tanintézményben dolgozó nyomdaipari oktatók részére. A Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara az ügylet lebonyolítását közérdekű kötelezettségvállalásként végzi. A program indulásaként az oktatók részére biztosítandó anyagi hozzájárulást 50 %-os mértékben az iparági szereplők, 50 %-os mértékben pedig Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata biztosítja. A projekt sikerességét és indokoltságát bizonyítja, hogy öt Békés megyei nyomda is csatlakozott a kezdeményezéshez, ezzel próbálva meg biztosítani a kiváló tudású oktatók részvételét a képzésben. Olyan szakoktatók érkeznek Békéscsabára, akik a tantervet is átdolgozzák a mai kor követelményeinek és az új technológiáknak megfelelően.

Fontos, hogy Békéscsaba a jövőben is kiemelten támogassa a helyi gazdaság szükségleteihez igazodó képzéseket, hiszen ez a vállalatok megtartásának, az új munkahelyek létesítésének, valamint az új cégek betelepülésének egyik előmozdítója.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata 2015. októberi ülésén fogadta el a 2015-2020. évekre vonatkozó Lakáskonceptcióját, amelynek egyik eleme az üzleti célú bérlőkijelölési jog kiterjesztése az önkormányzati lakásállományon belül.

A lakáshelyzet, a lakáspolitikai a gazdasági és társadalmi rendszer minőségének és teljesítőképességének egyik legfontosabb mércéje. A lakásügy jelentős szerepet játszik minden társadalom fejlődésében. A lakásszükséglet megfelelő színvonalú kielégítése jótékony gazdasági és társadalmi hatásokkal jár, és hozzájárul a társadalmi jóléthez.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata kiemelt feladatának tekinti a lakásgazdálkodást, a helyi lakásstratégia kialakítását és annak továbbfejlesztését. Jelenleg 521 db különböző elven (átmeneti, szociális, költség) meghatározott lakbérű lakás található a városban, ebből 364 összkomfortos. Az igénybe vevők körébe tartoznak a közfeladatot ellátó intézmények, a kórház, a színház, a sportegyesületek, valamint a rendvédelmi szervek. A gazdasági célú bérlőkijelölési jog nem igazán volt elterjedt a múltban, mindössze 2 nagyfoglalkoztató részére biztosította ezt a lehetőséget az Önkormányzat 5 lakás erejéig.

A Lakáskonceptció átdolgozásával párhuzamosan megtörtént a lakossági és gazdasági igényeknek megfelelően a lakások egyes bérbeadási jogcímei közötti átcsoportosítás.

A lakásmobilitás, a lakossági szükséglet, valamint a város gazdasági érdekeinek figyelembevételével az Irányi u. 4-6. szám alatt található 49 önkormányzati ingatlanból 14 lakás átmeneti lakásként, 18 lakás költségelvű bérlakásként, 17 lakás pedig a város gazdasági élete szempontjából jelentős vállalkozások munkavállalói, illetve a sportszervezetek számára piaci alapon kerül bérbeadásra a jövőben.

Ez a döntés jól illeszkedik az Önkormányzat gazdaságfejlesztési törekvéseinek a sorába, hiszen a külső gazdaságosság biztosításába beletartozik a lakhatás feltételeinek megteremtése is.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata 2016. elején saját fenntartású, önkéntes alapon létrejövő, professzionális, rezponzív elektronikus gazdasági adatbázist kíván létrehozni. A Vállalkozói Információs Rendszer célja a helyi vállalkozások célirányos bemutatása, valamint az egymás közötti üzleti kapcsolatok erősítésének ösztönzése.

A Weboldal alapvető funkciói a következők lesznek: ellenőrzött regisztráció és felhasználó oldali, szűkíthető keresés; adatok listázása; aktuális hírek megjelenítése; belső levelezési lehetőség; kapcsolatfelvétel.

Az adminisztráció, az adatkezelés és a menedzselés az erre a célra kialakított felhasználó névvel és jelszóval védett online kezelő felületen lesz megoldható.

Az regisztrációt önkéntes alapon, a megfelelő adatok felvitele után kezdeményezheti a jelentkező. Egy erre a célra kialakított, megfelelő szintaktikai és tartalmi ellenőrzést bonyolító űrlap kitöltésével lehetséges az adatbázisba való bekerülés. A kötelező, előre meghatározott adatok, valamint a keresési kulcsszavak megadásával szükséges teljes körűen beküldeni az információkat. Az űrlap automatikusan ellenőrzi az adatok hiánytalan meglétét a már rendszerben szereplő információkkal összevetve és csak ezután engedi tovább lépni a regisztrálót. Az egyszerű és gyors végrehajtást előre felprogramozott kulcsszavak, adatok is segítik, melyekből könnyen választhatnak - akár többet is - a felhasználók.

Az ellenőrzés és jóváhagyás végrehajtása után a regisztráló adatai megjelennek és kereshetővé válnak a rendszerben, valamint a Weboldal teljes jogú felhasználójává válik. Ez azt jelenti, hogy a megadott felhasználó nevével és jelszavával bármikor beléphet az adatlapjára, ott belső levelezést folytathat más regisztrált tagokkal, valamint szükség esetén módosításokat, korrigálásokat hajthat végre.

Lényeges, hogy a Weboldal üzemeltetése non-profit jellegű, tehát használata teljesen díjmentes és semmiféle ott elérhető szolgáltatásért nem szükséges fizetni.

Az adatbázisban szereplő cégeket, vállalkozásokat különböző módon érheti el, találhatja meg a látogató. Egyszerű, csoportokba és alcsoportokba sorolt menüpontokra kattintással, vagy kulcsszavakra való keresés indításával. A menürendszert - egyeztetés szerint - bármilyen szempont (pl. szakma, profil, stb.) szerint lehet csoportosítani. Egy-egy csoporton belül a rendezés, megjelenítés alapesetben alfabetikus sorrendben történik (tekintettel arra, hogy nincs úgynevezett fizetős, kiemelt tartalom), de ezt a felhasználó, a megjelenített adat-oszlopok bármelyike szerint, opcionálisan rendezheti. A kiírás áttekinthető, minden lényeges adatot egyszerre tartalmazó, tagolt (pl. színekkel, elválasztásokkal) és olvasható formában történik.

Amennyiben a keresés sikeres volt és a felhasználó megtalálta a számára megfelelő céget, vállalkozást, akkor lehetősége van a kapcsolatfelvételre, amely egy erre a célra rendszeresített űrlapon keresztül történhet a szükséges technikai ellenőrzések után. A rendszer az elküldött levelet rögzíti és az eseményről automatikusan értesíti az adminisztrátort, valamint az illető céget vagy vállalkozást. A regisztrált tag belépve a saját felhasználói felületére olvashatja el és válaszolhat a beérkezett üzenetre. Az úgynevezett belső levelező rendszert használva, visszatérésre, újabb látogatásra ösztönözni az adatbázis a tagokat, növelve ezzel a Weboldal aktivitását és látogatottságát. Nem utolsó sorban megmarad a kontroll lehetősége, így láthatók és ellenőrizhetők az elküldött és beérkezett levelek, amelyeket a rendszerben található tagok nem tudnak törölni.

További elérhető funkció a bárki által indítható hírlevél feliratkozás. Bár az utóbbi időben csökkent az ilyen jellegű szolgáltatás iránti bizalom, ettől függetlenül meg kell adni a lehetőséget, hogy aki igényt tart erre, megfelelően kiszolgálásban részesülhessen. A jelentkezők a regisztrációs űrlap kitöltésével párhuzamosan, egy mező elfogadásával, azonnal igénybe vehetik ezt a lehetőséget. A weboldalra látogatók pedig egy űrlap kitöltésével és az adatkezelési feltételek elfogadásával kezdeményezhetik a listára kerülést. Természetesen ennek státusza a későbbiekben, bármikor módosítható. Az adminisztrációs felület erre a célra létrehozott részén indítható a hírlevél küldés, így nem szükséges hozzá más, külső, speciális program telepítése és / vagy használata.

A weboldal adatbázisába feltöltött adatok könnyen és gyorsan kinyerhetők, így a későbbiek folyamán akár offline változat is létrehozható.

A Vállalkozói Információs Rendszer könnyen és gyorsan a helyi gazdasági élet egyik meghatározó platformjává válhat, hiszen lehetőséget ad a vállalkozások koncentrált bemutatására, a célirányos keresésre, a közvetlen kommunikációra, az információgyűjtésre, ezáltal elő tudja segíteni a helyi üzleti kapcsolatok erősödését, a lokális beszállítói láncok kialakítását, amely a későbbiekben számtalan gazdasági előnyt jelenthet a rendszert aktívan használók számára. Fontos, hogy felhasználói oldalról semmilyen költség nem merül fel, az adatbázisba történő regisztrációt, a használatot az Önkormányzat szolgáltatásként biztosítja a helyi gazdasági élet szereplői számára.

VII. Önkormányzati törekvések és kezdeményezések a helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés érdekében

Kiemelten fontos, hogy Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata a helyi gazdaságfejlesztési elemek alkalmazása és folyamatos továbbvitele mellett olyan gazdaság- és vállalkozásfejlesztést elősegítő szemléletre törekedjen, amely a városban működő gazdasági szereplők érdekeit szolgálja, és biztosítja számukra a kitűzött üzleti célok elérését. Lényeges, hogy a kézzelfogható és eredményekben is mérhető intézkedésekhez olyan gondolkodásmód társuljon, amely felhasználja a múlt tapasztalatait, épít a lehetőségekre és előtérbe helyezi a gyakorlatorientáltságot. Ezen törekvések megvalósítása sok esetben nem függ a rendelkezésre álló anyagiaktól, elsősorban humánerőforrás igénye van. Fontos ezen a téren az együttgondolkodás a helyi gazdasági élet szereplőivel, hiszen az itt működő cégek, gazdasági szervezetek első kézből tudnak tájékoztatást adni a problémáikról, szükségleteikről és terveikről egyaránt.

Az önkormányzati és az üzleti szféra közötti folyamatos kommunikáció elengedhetetlen, hiszen a rendelkezésre álló erőforrások csak adottságot és lehetőséget jelentenek, hozzáadott értéket pedig a minél erőteljesebb és színvonalasabb háttérszolgáltatások képviselnek.

A városban működő vállalatok látogatása, felmérése segít az esetleges problémák meghatározásában, a közös fejlesztési irányvonalak meghatározásában, a vállalkozás teljesítményének, beszerzési forrásainak azonosításában. E látogatások szintén alkalmasak arra, hogy ösztönözzék a helyi vállalkozások ráfordításait az adott városba terelni, a szakképzett munkaerő iránti szükségleteket meghatározni, elősegíthetik a szakképzés és az iparági specifikus oktatás megosztott finanszírozását, valamint a stratégiai beruházások közös megvalósítását. E látogatások fontos szerepet játszhatnak egy-egy üzleti vállalkozás regionális erősítésében.

A gazdasági fórumok, kerekasztalok koordináló mechanizmusként biztosítják a helyi gazdasági szolgáltatások fejlesztését, korszerűsítését. A rendszeres, meghatározott témákra épülő egyeztetések segíthetnek a célrendszer definiálásában, a gazdasági szereplők igényeinek összehangolásában és az önkormányzati közreműködés meghatározásában.

Lényeges, hogy a város gazdasági dokumentumait még azok elfogadása előtt ismerjék meg és véleményezzék a helyi gazdasági élet szereplői, legyen lehetőségük javaslattételre, módosításra, így megvalósulhat a lokális igények lekövetése és beillesztése az anyagokba. Elengedhetetlen, hogy az Önkormányzat és a gazdasági szereplők közösen vegyenek részt hazai és nemzetközi konferenciákon, fórumokon, workshop rendezvényeken, keresni kell a bemutatkozási lehetőségeket, hogy Békéscsaba még hangsúlyosabban legyen jelen a nemzetközi gazdasági vérkeringésben.

Az Önkormányzatnak a különböző gazdasági dokumentumokban is deklarált célja, hogy hatékony marketingmunkával segítse a békéscsabai termékek és szolgáltatások bel- és

külpiacra jutását. Ennek érdekében a város koordinálni és támogatni kívánja a helyi vállalkozások hazai és nemzetközi vásári megjelenését, részvételét szakmai napokon, fórumokon, konferenciákon. Célzott szakmai programok és látogatások szervezésével a város elő kívánja segíteni az iparági specifikus kapcsolatfelvételt a helyi gazdasági és a nemzetközi üzleti élet szereplői között, ezzel is támogatva a békéscsabai vállalkozások és termékek, szolgáltatások minél szélesebb körben történő bemutatását. Békéscsaba számtalan kitűnő minőségű termék otthona, amelyek nem csak hazai, hanem nemzetközi összevetésben is megállják a helyüket. Az itt gyártott élelmiszeripari termékek, valamint a település által biztosított magas szintű turisztikai szolgáltatások célzott reklámmal és megjelenéssel sokkal több emberhez juthatnának el, ebben szükséges az Önkormányzat segítsége. Ezen termékeket és szolgáltatásokat szükséges hangsúlyosan megjeleníteni a város kiadványaiban, valamint azokon a hazai és nemzetközi eseményeken, amelyeken Békéscsaba vendégként, látogatóként vagy kiállítóként részt vesz.

Az Önkormányzatnak minden esetben törekednie kell egy hatékony befektetés-ösztönzési politika kialakítására, ugyanis a fejlesztési beavatkozások megvalósításának indukálásához és a beruházók megnyeréséhez a városnak megfelelő investíciós stratégiára van szüksége. Ennek célja a befektetők városba vonzása, megtelepedésük elősegítése, szektorális vagy térségi orientálása, valamint információkkal és a szükséges gazdasági szolgáltatásokkal történő ellátása. Fontos lépés volt, hogy Békéscsaba elkészítette a befektetés-ösztönzési stratégiáját, amely hasznos információkat tartalmaz a városban fejlesztéseket tervező cégeknek, valamint az új beruházóknak is. Rendkívül sok tényező van hatással egy befektetési döntés meghozatalára, de az Önkormányzatnak a korábbi fejezetekben már említettek mellett minden esetben törekednie kell egy stabil, kiszámíthatóságot garantáló, gazdaságösztönző és vállalkozásbarát adórendszer fenntartására, a megfelelő telekinfrastruktúra biztosítására, a magas szintű önkormányzati háttérszolgáltatások nyújtására, valamint partnerként annak elősegítésére, hogy a gyakorlatorientált oktatási és képzési rendszer minden szintje igazodjon a lokális gazdaság igényeihez.

Törekedni kell a közeljövőben a városi térinformatikai rendszer kiépítésére, amely lehetővé tenné, hogy az érdeklődő vállalkozások és a beruházók online tájékozódjanak a város szerkezeti tervéről és szabályozási terveiről, a fejlesztési területek adottságairól, a rendelkezésre álló beépíthető telkekről. Az interneten keresztül így lehetővé válna – funkció, teleknagyság, beépítési lehetőségek és szabályok stb. alapján – a telkek keresése, leválogatása, listázása és térképi megjelenítése, mely jelentősen megkönnyítené a beruházó igényeinek megfelelő terület kiválasztását.

A helyi gazdasági fejlesztések vonatkozásában kiemelt jelentőségű a kiszámítható, stabil országos és helyi szabályozási környezet, az átlátható és következetes jog- és rendeletalkotói, valamint alkalmazói magatartás, a támogató adminisztratív és szabályozási környezet biztosítása és fenntartása. Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata fontos feladata a város szabályozási terveinek és helyi építési szabályzatának rendszeres felülvizsgálata és szükség szerinti módosítása annak érdekében, hogy a város számára fontos fejlesztések

megvalósulhassanak. Az Önkormányzatnak a helyi gazdaság szabályozásában, illetve a gazdasági tevékenységekhez kötött adminisztratív és engedélyezési eljárások során tanúsított kiszámítható és átlátható magatartása csökkenti a gazdasági bizonytalanságot és a befektetések kockázatát.

Fontos, hogy az Önkormányzat rugalmas és támogató magatartást tanúsítson, képes legyen akár egyedi döntések meghozatalára is, amelyek a projektek minél gyorsabb megvalósítását szolgálják.

Szükség esetén az Önkormányzatnak meg kell teremtenie a fejlesztések előfeltételeit, meg kell kötnie a használatot elősegítő önkormányzati szolgáltatás-ellátási megállapodásokat, illetve viselnie kell bizonyos terheket is.

Ebben az esetben fontos a projektszemléletű gondolkodásmód, amely rugalmasan illeszkedik a helyi szabályozási és törvényi környezetbe, elősegítve a fejlesztések időben történő megvalósítását.

A gazdaságfejlesztési stratégia céljainak eléréséhez az önkormányzat egyik fontos eszköze a városmarketing folyamatos erősítése. Tudatos, jól kidolgozott városmarketing tevékenység folytatásával bővíthetők a város forrásai, fokozható a település versenyképessége, így az vonzóvá válhat új befektetők számára is. A település egyedi arculatának kialakításával és kommunikálásával nemcsak a város idegenforgalma, de a helybéliek identitástudata is növekszik. Fontos, hogy a város megjelenése, erősségeinek kihangsúlyozása egyedi módon történjen. Kerüljenek megjelenítésre a természeti, kulturális és turisztikai értékek, az attrakciók, valamint az élhető város jellemvonásai is. A gazdasági és befektetési döntések meghozatala során már rendkívül fontos szerepet játszik az élhető, rendezett, családbarát környezet, a barátságos, befogadó, sokszínű város, amely kedvező investíciós politikája mellett minden tekintetben megfelelő helyszín az idetelepülő munkavállalók és szakemberek számára.

A hatékony városmarketing nagymértékben tudja segíteni egy város befektetési és gazdasági politikáját, hiszen azokat az elemeket tudja kihangsúlyozni, amely a gazdaságon kívüli külső környezetet mutatják be, és teszik ezen keresztül még vonzóbbá a települést a befektetők számára.

A városba érkező látogatók és a helyi lakosság tájékoztatásának egyik legfontosabb színtere a város honlapja, amelynek folyamatos aktualizálása, a hírek, programok, helyi események feltöltése alapvető feladat.

Békéscsabát minél szélesebb társadalmi és szakmai kör számára kell bemutatni, hiszen a város ismertségét a Békéscsabán működő gazdasági szervezetek tevékenysége, a helyi vállalati szféra teljesítménye, a kulturális értékek, a sportsikerek, a turisztikai attrakciók, valamint a gasztronómia különlegességei tudják teljes körűen biztosítani.

VIII. A befektetés-ösztönzési munkacsoport bemutatása

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése már a 2015. évi költségvetési koncepció tárgyalása során is kinyilvánította, hogy szükséges megvizsgálni egy korszerű, médiaelemekkel dolgozó, Békéscsabát és gazdasági környezetét bemutató befektetői kézikönyv, valamint kapcsolódó városmarketing rendszer, továbbá a helyi vállalkozások eredményes piacra jutását, valamint tevékenységüket segítő információs adatbázis létrehozásának lehetőségét.

Teljes körű egyetértés volt abban, hogy minél hamarabb szükséges elkészíteni Békéscsaba befektetés-ösztönzési stratégiáját, valamint befektetői kézikönyvét, amely kettős célt szolgál: egyrészt felvázolja a jelenleg a városban működő cégeknek, hogy az Önkormányzat miben tudja segíteni a további fejlesztéseiket, másrészt pedig a gazdasági, adminisztrációs és infrastrukturális környezet bemutatásával világos iránymutatást ad az új beruházásokat tervezőknek, hogy milyen segítséget kaphatnak a várostól a tervezés és a megvalósítás során.

Nagyon fontos, hogy Békéscsaba rendelkezzen egy ilyen szakmai anyaggal, hiszen a gazdaság- és vállalkozásfejlesztés kiemelt célkitűzés.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése 2015. januári ülésén létrehozta a befektetés-ösztönzési munkacsoportot, amelynek elsődleges feladata volt a befektetés-ösztönzési stratégia, valamint a befektetői kézikönyv elkészítése. A 11 főből álló grémiumban helyet kaptak a vállalati, vállalkozói szféra képviselői, a Polgármesteri Hivatal szakemberei, vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó szakemberek, valamint önkormányzati képviselők is.

A középtávú célkitűzés egy olyan konzultatív fórum létrehozása volt, amely a vállalati szektorral rendszeres kapcsolatot tart, és részt vesz a gazdaságfejlesztési dokumentumok kidolgozásában, gondozásában, bemutatásában és menedzselésében.

A munkacsoport megalakulásakor elhangzott, fontos, hogy a grémium a kézikönyv elkészítését követően is aktív legyen, hiszen ugyanilyen lényeges az elkészült dokumentum gondozása, menedzselése és bemutatása a hazai és nemzetközi üzleti élet szereplőinek.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata 2015. februári ülésén a Költségvetési rendelet elfogadásával biztosította a forrásokat a kézikönyv elkészítéséhez, valamint annak bemutatásához, népszerűsítéséhez.

A munkacsoport 2015. első félévében 3 ülést tartott, majd a 2015. júniusi Közgyűlésre beterjesztette Békéscsaba Megyei Jogú Város Befektetés-ösztönzési Stratégiáját, amely az alábbiak szerint épült fel:

1. Földrajzi elhelyezkedés, infrastruktúra
2. Régiós alapadatok
 - 2.1. Békéscsaba és vonzáskörzete
 - 2.2. Békéscsaba, mint régió- és szolgáltató központ
 - 2.3. Gazdaság- és vállalkozásfejlesztési programok
3. Munkaerő-piaci adatok
4. Békéscsaba humánerőforrás fejlesztési rendszere
 - 4.1. Az oktatási rendszer bemutatása
 - 4.2. Általános iskolai oktatás
 - 4.3. Középfokú oktatás
 - 4.4. A szakképzés városi struktúrája
 - 4.5. Idegen nyelv oktatás
 - 4.6. Felsőoktatás
5. Üzleti, befektetői környezet bemutatása
 - 5.1. A helyi adórendszer
 - 5.2. Ösztöndíjrendszer és életkezdési támogatás
 - 5.3. Munkáltatói képzési támogatások
 - 5.4. Vállalkozásfejlesztési támogatások
 - 5.5. Lakhatás biztosítása
 - 5.6. Gazdaságfejlesztést segítő önkormányzati háttértevékenység
6. Életminőség
 - 6.1. Nevelés, oktatás, egészségügy
 - 6.2. Turizmus, szabadidő
7. A Békéscsabán működő legjelentősebb vállalatok bemutatása
8. A gazdasági stratégia célrendszere
 - 8.1. Gazdasági alapcélok meghatározása
 - 8.2. Békéscsaba gazdasági szerkezete
 - 8.3. A helyi vállalkozások támogatását segítő önkormányzati intézkedések
9. Versenyelőnyök meghatározása, miért Békéscsaba?
10. A befektetés ösztönzés szempontjából fontos területek

Összegzés

A folyamatosan aktualizálható kiadvány egységesen mutatja be a gazdasági környezetet, és azt a komplex infrastrukturális- és szolgáltatáscsomagot, amely hatékonyan segíti a városban beruházásokat, fejlesztéseket tervező vállalkozásokat.

A dokumentum megalkotásakor egyértelmű cél volt, hogy Békéscsaba az elkészített anyag segítségével aktívan jelenjen meg különböző hazai és nemzetközi fórumokon, szakvásárokon és konferenciákon, ahol lehetőség van a vállalati kapcsolatok kialakítására és befektetők megszólítására. Az elkészített anyag lényeges a Békéscsabán működő cégek számára is, hiszen az további bővüléseikhez is iránymutatást tud adni.

A munkacsoport tevékenysége a stratégia megalkotásával nem ért véget, hiszen fontos az egyes programelemek további fejlesztése és gyakorlatba történő átültetése. A munkacsoport az érdemi konzultáció folytatása jegyében célként tűzte ki a rendszeres kapcsolattartást Békéscsaba meghatározó vállalataival. Ennek érdekében a grémium egy Vállalatvezetői kerekasztal létrehozását kezdeményezte, amely aktív véleménycsere mellett meghatározott időközönként tájékoztatja a vállalati szektor képviselőit Békéscsaba Megyei Jogú Város gazdasággal és vállalkozásfejlesztéssel kapcsolatos terveiről. A munkacsoport évente négy rendezvény megszervezését tűzte ki célul.

A hagyományteremtő szándékkal életre hívott Vállalatvezetői kerekasztal első rendezvényére egy munkareggeli keretében 2015. július 02-án, csütörtökön került sor, az esemény házigazdája a Marzek Kner Packaging Kft. volt.

A rendezvényre 15 békéscsabai vállalat kapott meghívót, akik közül 9 cég élt a lehetőséggel.

Az első kerekasztal programja az alábbiak szerint épült fel:

- Polgármesteri köszöntő
Szarvas Péter, Békéscsaba Megyei Jogú Város Polgármestere
- Bemutatkozik a házigazda Marzek Kner Packaging Kft.
Kása István Zoltán ügyvezető igazgató
- Az Önkormányzat szerepe a gazdaságfejlesztés rendszerében
Hanó Miklós, Békéscsaba Megyei Jogú Város Polgármestere, a munkacsoport vezetője
- Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztési elemek bemutatása
Fülöp Csaba önkormányzati képviselő, a munkacsoport tagja
- Vállalkozásfejlesztést segítő önkormányzati intézkedések bemutatása
Opauszki Zoltán fejlesztési tanácsadó, a munkacsoport tagja

A megjelent vállalatvezetők nagyon hasznosnak találták a kezdeményezést, nyíltan beszéltek a problémáikról, de nagy örömmel vázolták a fejlesztési elképzeléseiket is. A találkozón kiderült, hogy a békéscsabai vállalatok egyik legnagyobb gondja a szakképzett munkaerő (szakképzett és felsőfokú) hiánya, ezen a téren szeretnének a jövőben előrelépést látni, és itt kérték az Önkormányzat közreműködő segítségét.

A munkacsoport időközben megrendelte a befektetés-ösztönzési stratégia német és angol nyelvű fordítását, valamint megkezdte azon nemzetközi rendezvények feltérképezését, ahol lehetőség nyílhat nemzetközi kapcsolatok kialakítására és Békéscsaba bemutatására.

Október végén elindult a www.investbekescsaba.eu Weboldal, amely egyelőre német nyelvű információkat tartalmaz, és az elfogadott befektetés-ösztönzési stratégia alapján szintén német nyelven elkészült a 12 oldalas Befektetési útmutató, valamint a 2 oldalas szóróanyag is.

A befektetés-ösztönzési munkacsoport 4 fős delegációja az „Osteuropaverein der deutschen Wirtschaft e.V. (A német gazdaság kelet-európa egyesülete)“ felkérése alapján részt vett a 2015. november 02-án Berlinben megrendezésre került „5. Osteuropa Wirtschaftstag 2015“ gazdasági fórumon. A delegációban helyet kapott az üzleti szféra képviselője is, a város gazdasági szereplőit a Csaba Metál Zrt. képviselte a német fővárosban.

Az 1968-ban alapított Osteuropaverein der deutschen Wirtschaft e.V. Németország egyik legjelentősebb olyan szakmai szervezete, amely a Németország és a közép-kelet-európai országok közötti különböző gazdasági együttműködések elősegítését tűzte ki alapvető céljául. A szervezet, amelynek állandó tagjai között ugyanúgy megtalálhatók vezető német ipari vállalatok, mint kis- és közepes nagyságú vállalkozások, évente 60 rendezvény házigazdája, emellett számos üzleti delegáció utazását is koordinálja. Az egyesület rendezvényeinek rendszeres vendégei a közép-kelet-európai gazdaságpolitikai élet vezető szereplői, akik a meghívott vállalatvezetőkkel együtt garantálják a magas szakmai színvonalat.

Az évente megrendezésre kerülő Osteuropa Wirtschaftstag a szervezet vezető gazdasági fóruma. Az egész napos esemény középpontjában ilyenkor a német vállalatok számára számos üzleti lehetőséget tartogató kelet-európai régió áll. A gazdasági fórum minden esetben lehetőséget ad a résztvevőknek a gazdasági, diplomáciai és politikai kapcsolatok építésére, és remek alkalmat jelent különböző kétoldalú beszélgetések lebonyolítására is.

A rendezvényen nyitóelőadást tartott többek között Dr. Martin Wansleben, a Német Ipari és Kereskedelmi Kamara főigazgatója, Varga Mihály Magyarország nemzetgazdasági minisztere és Jiří Koliba – Csehország ipari- és kereskedelmi miniszterhelyettese is.

A konferencia délutáni programját, Sigmar Gabriel német energiaügyi és gazdasági miniszter, alkancellár fél órás előadása nyitotta, aki részletesen beszélt Németország és a közép-kelet-európai régió gazdasági kapcsolatairól.

Az esemény előtt Békéscsaba befektetői útmutatója és szóróanyaga bekerült mind a 200 résztvevő konferenciacsomagjába, és a delegációja tagjai 10 perces kötetlen beszélgetést is tudtak folytatni Varga Mihály miniszterrel, akit tájékoztattak Békéscsaba gazdaság-fejlesztési terveiről.

A tanácskozáson a magyarországi települések közül csak Békéscsaba volt jelen. A delegáció tagjai a nap folyamán 3 szekcióülésen is részt vettek, ezek témái *Közép-Kelet-Európa, A városi infrastruktúra fejlesztése és az Autóipar* voltak.

Érdekes esettanulmányok bemutatása, prezentációk valamint pódiumbeszélgetések keretében olyan vállalatvezetők szóltak a résztvevőkhöz, akik már hoztak befektetési, beruházási döntéseket és aktív regionális jelenléttel rendelkező cégeket irányítanak. A szünetekben volt lehetőség kötetlen beszélgetések folytatására is, ahol elsősorban Magyarország régióbeli szerepe volt a téma.

A konferenciának az egyik fő megállapítása az volt, hogy Magyarországhoz hasonlóan a többi közép-kelet-európai országban is komoly probléma a szakképzett munkaerő hiánya, a gazdaságok komoly kihívás előtt állnak, hiszen a tervezett termelő-beruházások munkahelyteremtéssel is járnak, így rövid időn belül megoldást kell találni erre a helyzetre.

Egyértelműen kirajzolódott, hogy a közép-kelet-európai országokban erőteljes szakosodás és specifikáció kezdett kialakulni. Ez a folyamat a gyakorlatban azt jelenti, hogy az egyes gazdaságok az erősségeikre alapozva próbálnak meg iparágakat felépíteni vagy továbbfejleszteni, így kijelölve a fejlődés irányvonalait.

A fórumon való részvétel remek alkalmat kínált, hogy a város szakmai és gazdasági kapcsolatokat építsen, emellett lehetőséget nyújtott a befektetői kézikönyv nemzetközi szintén történő első bemutatására és népszerűsítésére is.

A Vállalatvezetői kerekasztal második rendezvényére egy munkareggeli keretében 2015. november 18-án, szerdán került sor, az esemény házigazdája a Csaba Metál Zrt. volt.

A rendezvényre 15 békéscsabai vállalat kapott meghívót, akik közül 7 cég élt a részvétel lehetőségével.

A rendezvény programja az alábbiak szerint épült fel:

- Polgármesteri köszöntő
Szarvas Péter, Békéscsaba Megyei Jogú Város Polgármestere
- Bemutatkozik a házigazda Csaba Metál Zrt.
Majoros Csaba vezérigazgató-helyettes
- Bemutatkozik a Szent István Egyetem Gazdasági, Agrár és Egészségtudományi Kara
Dr. Bíró Tibor dékán
- Tájékoztató a munkacsoport tevékenységéről
Opauszki Zoltán, Békéscsaba Megyei Jogú Város, fejlesztési tanácsadó
- Bemutatkozik a Rózsa Törzsasztal Alapítvány
Dr. Berczi Norbert, kuratóriumi elnök

A rendezvény egyik központi témája a helyi oktatási és képzési struktúra volt, különös tekintettel a felsőoktatás rendszerére. A kerekasztal első, júliusi rendezvényén is megfogalmazódott, hogy a békéscsabai gazdasági szereplők egy olyan lokális közép és felsőfokú oktatási rendszert szeretnének látni Békéscsabán, amely igazodik a helyi gazdaság sajátosságaihoz és munkaerő piaci igényeihez. A városban működő vállalatok komoly beruházások előtt állnak, amelyek a kapacitásbővítés és a technológiafejlesztés mellett munkahelyteremtéssel is járnak. Fontos, hogy rendelkezésre álljanak helyben a megfelelő képzett, motivált szakemberek, akik segíteni tudják a cégek gazdaságfejlesztési céljainak megvalósítását.

Nagyon lényeges, hogy a békéscsabai diákok már középiskolás korban megismerkedjenek a helyi gazdasági szereplőkkel és az általuk kínált lehetőségekkel, hiszen így már 16-17 évesen korban fel lehet vázolni egy olyan perspektívát, amely a többi gazdaságfejlesztési elemmel (ösztöndíj, életkezdési támogatás, lakhatás) együtt tényleg erősíti, hogy „Békéscsaba hazavár”. Fontos a városhoz való lojalitás erősítése, és annak tudatosítása, hogy a folyamatosan fejlődő békéscsabai gazdaság modern, az európai normáknak megfelelő munkahelyeket és versenyképes jövedelmet tud biztosítani. Lényeges kihangsúlyozni ezen a ponton is, hogy Békéscsaba élhető városként ideális körülményeket tud biztosítani a családok számára, így a belső és a külső gazdaságosság elegye teheti a várost még vonzóbbá a fiatalok, a szakemberek az értelmiség számára. A tanulmányi szerződések rendszere lehetőséget adna a kötelek erősítésére, és mind a tanulók, mind a vállalkozások számára megteremtődne a későbbi együttműködés alapja.

Elengedhetetlen egy karrierkövetési rendszer kialakítása, amely az érettségitől végigköveti a békéscsabai fiatalok életpályáját, fontos tudni, ki hol tanul, milyen gyakorlati ismereteket szerzett, mik az erősségei, mely területen szeretne dolgozni, így ezt összevetve a helyi munkaerőpiac igényeivel elő lehetne segíteni az elvándoroltak hazatelepülését.

Fontos a mihamarabbi beavatkozás lehetőségének a megteremtése, hiszen ezáltal meg lehet szabni az alapvető szakmai irányokat és lehetőség nyílik a teljes körű karrierkövetésre is.

Az egykori békéscsabai főiskola és a Szent István Egyetem közötti integrációs folyamat eredményeként az intézmény 2009. január 1-től a Szent István Egyetem Gazdasági Karaként működik tovább. A Kar beiskolázási területét a nappali tagozatos hallgatók esetében dominánsan Békés megye jelenti (50 - 70%), majd Csongrád megye (0 - 17%), ezt követően pedig Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-Szolnok megyék következnek. Az intézmény a fő hangsúlyt a tágabban értelmezett gazdasági és humánerőforrás képzésre, az általános és szakmai nyelvi műveltség megszerzésére helyezi.

A felsőoktatás óriási kihívások előtt áll, ez különösen érinti a vidéki felsőoktatási szereplőket. A kedvezőtlen demográfia hullám, a finanszírozás változása, az elvándorlás és a képzési igények változása sürgős beavatkozásra készteti az érintetteket.

Reális igényként jelenik meg a műszaki képzés bevezetése és erősítése, ehhez azonban meg kell teremteni a személyi és tárgyi feltételeket.

Egy vizsgálandó alternatíva az úgynevezett közösségi főiskolai modell, amelynek elsődleges feladata a helyi a helyi gazdasági-társadalmi igények kielégítése lenne.

A közösségi főiskolák a helyi közösségek és vállalkozások igényeit elégítenék ki, illetve szerepet kapnának a "regionális értelmiségképzésben" is. Saját oktatókat ugyanakkor nem foglalkoztatnának: a közösségi főiskola egy olyan – vegyes finanszírozási konstrukcióban fenntartott - telephely lenne, amely biztosítja az infrastruktúrát más egyetemek és főiskolák képzései számára.

A helyi munkaerőpiachoz szabott, gyakorlatorientált főiskola a lokális gazdasági szereplőkkel közösen alakítaná ki a képzési kínálatot, ugyanakkor ennek finanszírozása a helyi önkormányzatra és vállalati szektorra is komoly szerepet ró.

A befektetés-ösztönzési munkacsoport tovább folytatja munkáját, deklarált cél, hogy a 2016-os évben a helyi gazdasági szereplők témajavasataival megrendezésre kerüljön 4 vállalatvezetői kerekasztal, emellett a város legalább 4 nemzetközi szakvásáron, konferencián vagy fórumon képviseltesse magát, ahol lehetőség nyílik Békéscsaba célirányos bemutatására.

IX. Stratégiai feladatok

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata számára a gazdaság- és vállalkozásfejlesztés egyértelmű prioritás kell, hogy legyen. A város gazdaságfejlesztési dokumentumainak átdolgozásai, felülvizsgálatai során ezeket az elemeket mindig szükséges előtérbe helyezni. A városnak kiemelten kell kezelni a 2015-ös évben bevezetett úgynevezett új típusú gazdaságfejlesztési elemeket, hiszen ezek nagymértékben hozzájárulnak a helyi gazdaság egyediségéhez, ezáltal komoly versenyelőnyöket jelenthetnek a fejlesztésekért, befektetőkért folytatott hazai és nemzetközi versenyben.

A helyi gazdaságfejlesztés során az alábbi elemeket a közeljövőben stratégiai fontosságúnak kell tekinteni:

- A helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztési dokumentumok, folyamatos, évenkénti felülvizsgálata és aktualizálása
- Az új típusú, a helyi gazdaság egyediségét meghatározó, versenyelőnyöket jelentő elemek folyamatos menedzselése és továbbfejlesztése
- A kommunikáció erősítése a helyi gazdasági szereplőkkel - A helyi gazdaságfejlesztési dokumentumok bemutatása, véleményeztetése, a javaslatok beépítés; tájékozódás a rövid-, közép- és hosszú távú beruházási, fejlesztési tervekről; a városban működő nemzetközi vállalatok tulajdonosi körének meglátogatása, ezáltal direkt tájékoztatás és tájékozódás.
- A nemzetközi trendeknek megfelelően Békéscsaba ipari és gazdasági pozicionálásnak elvégzése, a meghatározó és fejlődési potenciállal rendelkező iparágak erősítése és előtérbe helyezése.
- A Vállalati Kerekasztal tevékenységének erősítése és támogatása - Váltakozó helyszínen évente 4 esemény megrendezése meghatározott témakörök tárgyalása mellett.
- A város nemzetközi jelenlétének fokozása – részvétel évente legalább 4 nemzetközi gazdasági konferencián, fórumon és szakvásáron.
- Új típusú szakmai és gazdasági együttműködések megkezdése nemzetközi kereskedelmi- és iparkamarákkal, befektetési ügynökségekkel és nagykövetségekkel.
- Finanziális támogatást jelentő vállalkozás- és technológiafejlesztési programok folyamatos működtetése.
- A helyi oktatási rendszer meghatározó partnereként aktív közreműködés a lokális munkaerő-piaci igényeknek megfelelő képzési- oktatási rendszer folyamatos fejlesztésében, a duális képzés erősítésében.
- Kezdeményező szerep a helyi felsőoktatási rendszer megszervezésében, átalakításában.
- A külső gazdaságosság feltételek folyamatos javítása és fejlesztése.

X. Összegzés

A Megvalósíthatósági Tanulmány összefoglaló képet ad arról, hogy Békéscsaba Megyei Jogú Város milyen erőfeszítéseket tesz és milyen hosszú távú elképzelései, tervei vannak annak érdekében, hogy a város gazdasági szereplői és a befektetők számára tervezhető, támogató üzleti és befektetői környezet alakuljon ki.

A támogató típusú vállalkozásfejlesztési eszközök egyre markánsabban jelennek meg Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) intézkedései között, így például a gazdasági szereplőkkel való rendszeres kapcsolattartás, befektetés-ösztönzési munkacsoport működtetése, szakmai konferenciákon való részvétel, ösztöndíjprogram, oktatási intézményekkel való szoros együttműködés, egyéb a gazdaságfejlesztést segítő széles körű önkormányzati háttértevékenység stb.

Az Önkormányzat gazdaság/vállalkozás fejlesztési stratégiájának célrendszere egyértelműen a helyi gazdaság és annak szereplőinek erősítését szolgálja.

Békéscsaba, 2015. november 20.

Békéscsabai Médiacentrum Kft.

Felhasznált források

- Békéscsaba Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
- Békéscsaba Megyei Jogú Város Városfejlesztési Koncepciója
- Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzat Befektetés Ösztönzési Stratégiája